

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f
 Fél évre 5 K — f
 Negyed évre . . . 2 K 50 f
 Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
 = Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza

Drága kenyér.

Sok minden bajunk mellett még egy nagy veszedelem fenyeget bennünket: a drága kenyér.

A buza ára már eddig is hallatlan magasra emelkedett, a kenyér drága, a szegény ember keservesen küzdök a létel. Az aratástól vár mindenki egy kis javulást, könnyebbülést. Az idén azonban — amint a jelek mutatják — hiába vár. A hivatalos termésbecslés nagyon megcsappantotta a reménykedést.

Rosszak a kilátásai a gazdának és fogyasztónak egyaránt. Hellyel közzel, egyes vidékeken, ahol a mostoha időjárás nem sujtotta annyira a földet, a gazdák még kibékülhetnek az ideai esztendővel. De ezek csak kivételek. A nagy átlag, a milliókból álló tömeg nem várhat sok jót.

Hiába jelölte meg a kalendárium piros betűvel Péter és Pál napját; s hasztalan mutatja a régi szokás, hogy ilyenkor élesre fenik a kaszákat, hogy az aratáshoz hozzálássanak. Nem akar megérni a szokásos időre a kalász, haragszik a természet.

Roszs termésünk lesz. Az időjárás ezer szeszélye megsemmisítette a reményeket s csekély felesleggel biztat az aratás. S akkor azután hiába lesz a buzának magas ára, ha nincs mit eladni. Annyi lesz épen, hogy éhen ne haljunk.

Ilyen szomorú kilátásokkal köszönt be az idén a máskor örömmel várt Péter és Pál napja. Vigasság, énekszó, kaszapengés nem köszönti. Aggódo gonddal teli tekintetek szegeződnek a jövő felé; mindenki fél az eredménytől.

Előttünk fekszik a földművelési miniszter hivatalos jelentése, amely a gabona-tözsédn is nagy feltűnést keltett s az árak emelkedését idézte elő. Természetesen megisméltődött az idén is az a vád, hogy az adatok nem fedik teljesen a valóságot, mert a gazdasági tudósítók, tehát gazdák, jelentései alapján készültek, a gazdák pedig

természetüknél fogva pessimisták és érdeklükben is áll, hogy minél kisebb termésről beszéljenek, mert ez emeli az árakat.

Nem hajlunk meg feltétlenül minden statisztika előtt, de az már mégis képtelenség, hogy a gazdasági tudósítók egyöntetűen meghamisítsák a terméskilátásokra vonatkozó kimutatásaikat. Az természetes, hogy a gabonatermesre vonatkozó statisztika, különösen az előleges becslés nem fedheti számszerű pontossággal a tényleges állapotot. De nem is ez a fontos, hanem az az arány, amelyben a várható eredmény a múlt évi terméshez áll. Ezt pedig a termésbecslés feltétlenül kifejezi. Annyi bizonyos, hogy az idén az országnak roszzabb termése lesz, mint tavaly. Hogy a különbség mennyi lesz, egyelőre természetesen nem tudható. A miniszteri kimutatás alapján a különbség, pénzértékben kifejezve, csak a buzánál legalább 150 millió korona.

De tegyük fel, hogy a különbség sokkal kisebb lesz, mégis kétségtelen, hogy a tavalyi eredmény mögött maradunk, ami magában véve szegénységet jelent, mert a tavalyi esztendő sem volt a jók közé sorozható.

A gyenge aratáshoz hozzájárul a rossz takarmánytermés, amely az ország egyes részeiben nyomasztó helyzetet teremtett. A kisgazda tehát még az állatok magasabb árában sem talál kárpótlást azért, hogy eladó buzája nem lesz.

Az aratási munkálatok kedvező lefolyásától, a jövő hétek időjárásától függ, hogy a hivatalos termésbecslések némileg javuljanak. A miniszter jelentésében is van több olyan adat, amely arra a feltevésre jogosít, hogy az eredmény a becslést meghaladhatja s az OMGE. által gyűjtött adatok valamivel kedvezőbb képet nyújtanak.

A földművelési miniszter jelentése szerint a várható terméseredmény az egész országban: buza (bevetett terület 5.731.624 hold,

átlag holdanként 5.83 mm.) 33.430.000 q; — rozs (bevetett terület 1.860.475 hold, átlag 6.06 q) 11.270.000 q; — árpa (bevetett terület 2.001.593 hold, átlag 7.14 q) 14.290.000 q; — zab (bevetett terület 1.919.091 hold, átlag 6.44 q) 12.360.000 q.

Reméljük, hogy az eredmény jobb lesz. A remény legnagyobb áldása az égnek. Sok ember táplálkozik belőle s különösen a kisgazdáknak a fele kenyere. Minden aratás újabb reménységek forrása, mert ettől várja sorsának jobbra fordulását sok millió ember. Ezért esik nehezünkre a csalódás; ezért erősítgetjük, táplálgatjuk a reménységeinket a hivatalos kimutatásokkal szemben is.

Szerencsénk, hogy az időjárás a kapás növényeknek, a kerti veteményeknek, a főzőlékféléknek kedvez. Ezek még ellensúlyozhatják a kenyér drágaságát, amely nagy átok az olyan országban, ahol a proletárok serege évről évre szaporodik; ahol rengeteg a mindennapi léttel küzdő existencia s ahol még a középosztály nagyobb része is csak azzal tudja ellensúlyozni az életviszonyok kedvezőtlen alakulását, hogy a kenyeret kisebbre metszi s jogos igényeiről lemond.

A rossz termés egy agrár országban olyan csapás, amely mindenkit sujt, kivéve talán azt a néhány ezer embert, akinek többje van a soknál; aki javainak feleslegéből veszt. A drága kenyér senkit sem gazdagít; az általános szegénység átok a nagyurra is, mert megbénítja az egész életet.

Szűkebb hazánk, Zalavármegye gazdáira nézve az az egy vigasztaló ebben a sanyaru helyzetben, hogy a termés nálunk nem a legrosszabb. Igaz, hogy a vármegye területén vidékenként nagyon különbözők a kilátások úgy, hogy általános képet adni alig volna lehetséges. A rosztól a jóig minden árnyalat képviselve van. Általános a buzák gyengébbek, a rozsok

Hornyoszsindely, hódfarku cserépszindely, alageső, burkolótégla,

• keményre égetett buroktégla •

• (Klincker) Istállók, folyosók és •

••• átjárók részére. •••

==== Bérmentve minden állomásra. ====

Első szombathelyi gőztéglagyár

••• Hübner testvérek és Pohl Gusztáv. •••

azonban — habár ritkábbak, mint más években — jó aratást ígérnek. Soha annyira szembetűnő nem volt a jól és rosszabbul művelt földek termése közt a különbség, mint az idén. Ahol még a nép ősi szokás szerint gazdálkodik, nem eléggé intenzív műveli a földjét, a parasztnemzők szármalmasan silányak, míg alig egy határral odább szép vetések találhatók. Az eső is szeszélyesen járt, itt ott a viharok is tettek kárt. Szakértők véleménye azonban az, hogy Zalavármegye a legtöbb dunántúli megyénél jobban áll.

És ezt elmondhattuk már több silány esztendőben is. Áldott föld ez, amely megérdemli a verejtékes munkát, mert a biztos fekete kenyeret megadja.

A válság.

Kétség és remény között vajudott a válság a múlt hét elején. A kormány felmentését sürgette, Lukács kudarcot vallott, a koalíció haladékosan tovább, a függetlenségi pártból pedig még mindig olyan hangok hallatszottak, amelyek problematikussá tették a párt egységét.

Lassanként Budapestre gyülekeztek a régi szabadelvűek vezető emberei. Khuen Héderváry, Hieronymi megjelentek a láthatáron. Az egyik Szlavóniába utazott, a másik Karlsbadból tért vissza, a harmadik a sógorát látogatta meg. Egyik se akart semmit, csak úgy véletlenül toppant be a nemzeti társaskörbe. A gyanu azonban nyomon követte őket. Elvégre Budapest közelebb van Bécshez. Hátha oda készülnek.

Ugy látszott, hogy az ellentétek áthidalhatatlanok és erkerülhetetlen lesz a kisebbségi, vagy parlamenten kívüli kormány kinevezése. Senki sem hitte már, hogy a koalíciót meg lehetne még egyszer fejteni. A pártok — habár csak a sajtóban csatározottak — nem kimélték egymást. Vádak röpködtek a levegőben, amelyeknek éle az önálló bank hívei ellen irányult s más részről nem egyszer hangzott el az a kijelentés, hogy a függetlenségi párt a 67-esekkel nem működhetik tovább egy táborban.

Hiába mondta Ugron Gábor, hogy a koalíció csak megbomlott, de még fel nem bomlott. Igaz hogy formálisan még nem jelentették ki a

A boldogság.

A piros szerpentin uton lassan kigyózott alá az ezred. Elől a főtisztek vitakozva a nap eseményeiről, utánuk az ágyuk a füsttől s egész napi ágyutüztől csatakosan. Végül a Szent Háromság következett, ahogy az ezredben neveztek őket. Balról a kadét, jobbról a pelyhes állu hadnagy, középtől az ezred Don Juanja, főhadnagy Schneidig. A kadét fáradtan bóbiskolt, a hadnagy taktusra hortyogott a lován, főhadnagy Schneidig álmadozó szemekkel merengett az alattuk elterülő messziségen. Talán az esti harangszót figyelte, mely mint egy távoli zene elhaló akkordja hallatszott föl a sikon pihenő falu tornyából.

Bizony jól eső érzés futotta át fáradt tagjait, amint az alkony félhomályából kiemelkedő házak körvonalai mindjobban kidomborodtak előtte. Már harmadnapja futnak az ellenség elől, bizony ez idő alatt alig hat órát aludt összesen, azt is csak úgy felöltözve a lóval mellett. A nyereg pedig kemény fej alá való párnának, belebénul az ember nyaka, ha mindjárt olyan kemény is a legény, mint Schneidig főhadnagy. Aztán arra gondolt, hogy nemsokára oda lent lesz a Megyerszky Dusán kastélyában s néhány napig jó borbán, puha párnákban lesz része s megittasodhat a gyönyörű szép asszony kék csillagjainak a ragyogásától. Igen az a Megyerszky

felbomlást, de tényleg a pártok már nem mint fegyvertársak, hanem mint ellenfelek álltak egymással szemben.

Ugy hallatszott azonban, hogy Kossuth Ferencnek van valami kibontakozási terve. Ezért hagyta abba Lukács is a további lépéseket és várta az események fejlődését. Hogy azonban ez a terv a koalíció további fentartását, vagy a függetlenségi párt kormányra jutását célozza-e, senki sem tudta megmondani.

Kedden és szerdán feltűnt a vidéken, hogy a főispánokat s képviselőket egymás után sörögnyleg hívják Budapestre. Kétségtelen jele annak, hogy a válságban fordulat készül. Már akkor kéz alatt hire járt, hogy Kossuth meghívást kap a felségéhez.

Lestük vártuk a fővárosi híreket és értesítéseket, amelyek nyomon követték ugyan egymást, de annyi volt bennük az ellentmondás, hogy a legsötétebb pessimizmus épúgy indokoltnak látszott, mint a vérmes reménykedés.

Pénteken nagy örömet keltett Zalaegerszegen az az értesülés, hogy Kossuth Ferenc miniszterelnöksége bizonyos. A hírből azt következtették, hogy tiszta függetlenségi kormány lesz. A tegnapi értesülések azonban némi csalódást hoztak.

Szóval a helyzet olyan, hogy a kombinációra bőven van mód. Az bizonyos, hogy a függetlenségi párt maga akarja átvenni a kormányt, a koalíciót megfoltózni nem akarja. Ami a parlamenti többségnek legegyszerűbb joga. Azon fordul most már meg a helyzet alkotmányos megoldása: milyen áldozatokat követel ennek fejében a korona s a függetlenségi párt programjának sérelme s egységének megbontása nélkül ezeket az áldozatokat meg lehet-e hozni?

Ezekre a kérdésekre már ma talán megkapjuk a választ s lehet, hogy néhány nap múlva más képe lesz Magyarország politikai életének.

A „Magyarország“ tegnapi száma azt jelentette, hogy több függetlenségi főispán, köztük gróf Batthyány Pál, Zalavármegye főispánja is, lemondott s a lemondási kérvényeket a következő kabinet belügyminisztere fogja elintézni.

A hír ebben a formában nem fedi a tényeket. A függetlenségi főispánok lemondási kérvényüket nem adták be s Kossuth Ferenc maga jelentette ki, hogy a lemondásra a dolgok mai állásában szükség nincs. A főispánok tehát helyükön maradnak mindaddig, amíg újabb fordulat nem áll be.

Tegnap este azonban úgy gróf Batthyány Pál, mint a többi függetlenségi párti főispán beadta a lemondását, ami arra enged következtetni, hogy a válság újabb fordulóponthoz jutott.

* * *

Dusán, az a boldog kópé, akinek a rengeteg pénzéhez még olyan szépséges, hű asszonykát is adott a jó végzete, mint a Jela.

— Ein Mordskerl das, dörmögte irigységgel vegyes jóakarattal.

Még nyolc évvel ezelőtt együtt szolgált a daliás Megyerszky Dusánnal. Elválhatatlan jó barátok voltak, bár a Dusán gazdag volt, akár valami kaukázusi nábob, ő meg a templom egerénél is szegényebb. Együtt jártak mindenüvé, együtt is udvaroltak a szép kóristalálynak, a Jelának, de hát . . .

Egy szép napon Megyerszky Dusán, se szó, se beszéd, ott hagyta a katonaságot. Feleségül vette a szép Jelát és hazament gazdálkodni. Azóta csak a leveleiből tudta, mily boldog a kis galambocskájával. Amikor pedig megtudta, hogy az ezrednek manőver közben erre is akad dolga, egyszerűen azt írta a főhadnagy Schneidignek, hogy szimpliciter leüti a derekát, ha nem náluk száll meg. Így hát egy fél óra múlva lesz végre jó bor is, puha párna s gyönyörködhetik is két ember felhőtlen boldogságában.

A falu bejáratánál együtt várta Megyerszky Dusán meg a felesége. A fiúnak csak úgy ragyogott az arca a boldog büszkeségtől, míg Schneidig leplezetlen ámulattal gyönyörködött az asszonyban. De szép is lett az a kis fruska, boldogok is lehetnek ezek az emberek. Nem úgy, mint a

Lapunk zártakor telefonon értesültünk, hogy Kossuth Ferenc tegnap nem volt Bécsben. A lapok közölték ugyan, hogy a meghívást pénteken este megkapta, de hogy mikorra, arról nem tudtunk értesülést szerezni.

Kétségtelen, hogy a helyzet éles és a legközelebbi napok, talán órák új fordulatot hoznak.

Nincs kizárva, hogy a parlamenti többségen kívül álló kormánnyal kísérletezzenek, ami feltétlenül kudarcra vezet. Az alkotmányos kibontakozásnak csak egy módja lehet: függetlenségi kormány kinevezése. Minden más út darabontvilághoz vezet.

A pluralitás sorsa.*)

A Budapesti Hírlap tavaly nyáron elkezdte a pluralitás mellett a nagy dobos verit s fél-esztendőn keresztül elképzelhetetlen változatokban ismételte, bizonyítgatta, hogy az általános egyenlő választójog lenne a magyarság halála. Mindenki megérezte ezeken a cikkeken a megrendeltség szagát, akinek csak egy kissé politikailag iskolázott orra volt. Érezte mindenki, hogy a pluralitást tervezi a kormány. Miért? Mert a Budapesti Hírlap cikkezett mellette. Annak idején, midőn Polonyi bukófélben volt, érdekes fogadást nyertem meg. Bukása előtt három nappal fogadást ajánlottam, hogy Polonyi két, legfeljebb három nap múlva beadja lemondását. Barátaim nem hitték, fogadtunk. S a fogadást megnyertem. Honnan tudat oly biztosan? — kérdezték. S bevallottam akkor, hogy a Budapesti Hírlapból tudtam meg. Eddig mindig mellette volt, támadta Vázsonyi-ékat, Lengyeléket, aztán egy szép napon minden átmenet nélkül nekifordult Polonyinak. Rögtön éreztem, hogy Polonyi bukott ember.

A statisztikai adatoknak rettenetes csoportosításával meredeztetve tavaly rémüldöző szeméi elé a naiv olvasónak, hogy a nemzetiségi az egyenlő választójog kiterjesztése után úgy elnyomják a törpe magyarságot nagy Magyarországon, mint a pinty. S mit ír ma, június 22-én? Bevallja, hogy a választókerületeknek a mainál igazságosabb beosztásával a nemzetiségi még annyi mandátumra sem számíthatnak, mint most, bármennyire kiterjesztik is az egyenlő választási jogot. Mikor mondott igazat a Budapesti Hírlap? Bizonyos, hogy most mond igazat. Tudjuk, hogy ha a lelkek számaránya fog dönteni, a magyar városoknak egyszerre milyen óriási jelentősége lesz választások idején. Ma

*) A cikk minden részével nem értünk egyet s fenntartjuk a hozzászólás jogát. Szerk.

szegény katona, akinek a tisztességes menászin kívül nem telik egyébre s néha napokon át a lóva nyergét használja fejpárnának.

— Ein Mordskerl bist, dörmögte Schneidig a boldog Dusán fülébe, miközben lassan, csevegvő haladtak a kastély felé.

A lovát egy kanonier vezette mögöttük, a bagázsát pedig a legénye cipelte utánuk a tréncocsiról.

Hárman voltak a lukullusi vacsorához, Dusán, Schneidig, meg a szép asszony, aki nem került ki a pajzán jókedvűből. Igaz, volt még egy negyedik személy is az asztalnál, a vézna, savanyu arcú jószágigazgató, de az nem számított. Ugy ült hallgatagon ott, oldalra hajtott fejével, mintha szüntelenül bocsánatot kérne, hogy jelen van. Pompásan tellett az idő s már éjfélre járt, amikor a szép asszony beszüntette az ülést, mert amint mondta, Schneidignek alighanem ki kell rukkolnia reggel s kevés már az idő pity-mallatig.

Főhadnagy Schneidig visszavonult a szobájába. Valóságos lelkesedéssel gondolt a szép asszonyra s a daliás Dusán mérhetetlen boldogságára. Hiába csalogatta a ruganyos, kényelmes ágy, eszébe se jutott a lefekvés. Odaült a nyitott ablakhoz s gyönyörködött a szép éjjeli tájképben, melyet valósággal ezüstbe fűrésztettek a hold sugarai. A sikról meleg léghullámok hőmpölyögtek a kastély felé. Sétára való idő, nem

sok magyar helyen hatvanezer ember választ — 3 képviselőt s van nemzetiségi vidék, hol 300 ember választ — egy képviselőt. Olyan városnak, mint Szeged — nem akarok nagyot mondani —, legalább is egy vármegye fog megfelelni a ritka népű nemzeti vidékeken. »S a magyarság a nemzetiségi vidékeken is sok helyen, ha nem is abszolút többség, hanem jelenlényen relatív többség, mely érvényesülni képes a nemzetiségekkel szemben«, mondja a megért Budapesti Hirlap.

Lehet gondolni, hogy a pluralitás ügye mennyire rosszul állhat, ha már ennyi érzék támadt föl az igazság iránt a Budapesti Hirlapban. Hanem természetesen a teljes megtérés olyan hirtelen lélektani lehetetlenség, hogy még most is elsütögetni a százszor elsütött patronok egy részét a pluralitás mellett. Meddig? Addig, míg Júst belügyminiszterisége bizonyossá nem lesz, aki a nagy negyvennyolcas idők hagyományait hirdeti ebben a dologban: az egyenlőséget.

Mik azok a vaktöltésű patronok, melyeket még most opportunusnak tart elsütögetni a Budapesti Hirlap? Természetesen a magyar intelligencia fölényét kell biztosítani a pluralitás által még most is, szerinte. S ennek a bizonyítására nem áll a negyvennyolcadiki törvényhozókra hivatkozni, éppen azokra a nagylelkű férfiakra, akik a szabadság, testvériség, egyenlőség elveit valóstották meg. A pluralitás érdekében örjúk hivatkozni annyi, mint mikor a lövöldöző szocialisták Kriszusra hivatkoznak, hogy ő volt a legnagyobb és legelső szocialista. Beolvasva az ő törvényhozásukba, hogy már ők keresték az általános választójog korrekcióját a magyarság érdekében. Hogyan? A Budapesti Hirlap szerint úgy, hogy a nemzetiségi vidékeken aránylag sokkal több kerületet kerétkítették ki, mint a szinmagyar vidékeken. Az ember csak a szeméit merészi ilyen határozatos badarságra. Természetesen abban a nagytekinthetű ujságban nem ilyen meztelenül van ez mondva, nem is föst ilyen boldogul első tekintetre, mert úgy van az élénk tálatva, mintha az intelligencia fölényét akarták volna biztosítani így 48-ban, mert a felvidékeken és Erdélyben sokkal sürűbben lakik a magyar uri nemesség. Kossuth Lajos már akkor félt az alföldi magyar parasztság többségétől, hogy a magyar állameszme és függetlenség iránt nem lévén érke, a nemzetközi igazgatóktól félrevezetve elárulja a magyar ügyet — Bécsnek. Csak az esodálatos, hogy Kossuth Lajos mégis Cegléden kezdte a magyar hadsereget toborozni s nem Liptószentmiklóson; Szegeden folytatta, nem Nagyszébenben vagy Balázsfalván.

Még soha argumentáció nem vágta annyira maga alatt a fát, mint ez. Mert ezzel ráterelődik a figyelmünk olyan jelenségre, amire nem alvársra. Schneidig óvatosan kinyitotta a szobája ajtaját s végighaladva a folyosón, kilépett a parkba. Álmodozva haladt a lombsátoros, egyenes allén, melynek mélyéből halvány mécsvilág osillogott feléje. Izzagta az az imbolgó világosság s vonzotta, mint a lepkét a fény.

Jó negyedóráig haladhatott, mire valami présházfeléhez ért. Az egyik ablaka nyitva volt, onnan áradt a titokzatos világosság. A szobából pedig ezüstös kacagás hallatszott, mely megdermesztette benne a vért. Jela kacagása volt. Óvatosan közeledett az ablakhoz. Benn egy kényelmes, széles bőrfoteilben ült a vézna, hajlott nyaku jószágigazgató, az ölében pedig Jela és kacagva esókolgatta a szatirabrázatot.

Szinte kábultan támolygott tovább a főhadnagy. A présház mögött csakhamar kerítés következett, azontul pedig a sík mező. Schneidig önkénytelenül átvette magát a korlátot s a közelben álló hatalmas szénaboglya tövében leheveredett. Pitymallott már. Schneidig összekucsolta a feje alatt a két kezét, a láthatáron fölhuzódó tejfehér sávokat nézte s meglegedett sóhajtás szakadt fel a melléből:

— Hát mégis csak jobb szegény katonának lenni, ha mindjárt a pusztá föld is az ember fejpárnája.

Halász Zsigmond.

gondoltak a pluralitás rosszhiszemű vagy naiv lovagjai. Mert a Bécsnek mindenben meghódoló szabadelvű tábor, Tisza Kálmán mamelukerege honnan került ki? Eppen a nemzetiségi vidékek magyar urainak és a nemzetiségeknek szövetségéből. A függetlenségi párt biztos kerületei pedig hol voltak? Az Alföld és Dunántúl és Széklyország szinmagyar vidékeiről, ahol az iparosság és a parasztság majorizálta az urakat: a hivatalnok sereget. A szabadelvű többség úgy került ki, hogy nemzetiségi vidéken megegyszer annyi volt a kerület, mint a magyariakta területeken.

Megdöbbenő volt a magyar tisztviselő osztály szolgalelkűsége, az értelmiség romlottsága.

Eppen az az osztály mutatta a magyar független államiság iránt a legkevesebb érzéket, melynek most hármasszavazatot akart adni Andrassy. Tisza Istvánt ugyan leszavazták, meglett a függetlenségi párt többsége egy váratlan napon, de harminc esztendő kellett ahhoz, hogy rájöjjenek arra, hogy ha mind a talpára áll a tisztviselő, tehetetlen velük szemben a központi hatalom. S mi történt azután? Ugyanaz a tisztviselőség, mely Tisza Istvánt megbuktatta, beadta a derekát — Kristóffynak. Az összes hivatalok tiszteltek a darabontbiztosoknak, a magyar urak befizetett adójából tengette magát a Fejérváry-kormány, minden lemondani készülő tisztviselő helyét legalább háromintelligens ember leste: ötezer kórvény volt Kristóffy zsebében, mikor más emberek kellettek az erőszakos katonaszedésre. Még törvényszéki elnökök is folyamodtak főispánságért. Miért? Mert talán néhány száz koronával több nyugdíjat reméltek, mint főispánok. Ennek az intelligenciának akart hármasszavazatot adni Andrassy. Ezért kellett a nemzet vezéreinek abban hagyni a küzdelmet, mert az az intelligencia, mely többséget szerzett nekik, cserbenhagyta őket — a kenyérért? Dehogy! Pár száz koronáért, sokszor egy kis áthelyezés kényelmetlensége miatt. De ha a kenyérért hagyták is cserben! Csak akkor volna erre mentés, ha milliók nem adták volna a hazáért az — életüket.

S ez az intelligencia félti a magyar állameszmet a tömegetől? Mivel két-három ezer facér iparossegéd és csavargó Weltner Jakab és Izrael Jakab vezérlete alatt nemzetközi-eknek adta ki magát és Budapestben egypár kirakatot bevett, abban a fura meggyőződésben élnek, hogy az egész ipari és mezőgazdasági munkásság az egész országban kész prédája lesz a nemzetközi igazgatóknak. Azon kezdem, nem is lesz nemzetközi igazgató, mert a mi jámbor cuolistáink még a gyermekbetegségeken most mennek keresztül: elméleti könyveikben a nemzetköziséget olvasák s naivul, értelmetlenül, még azon nyersen szajkó módra ismételtetik. De mihelyt lelkes, tanult emberek veszik kezükbe a tömeg vezetését — a tanult embereknek ez a faja most nevededik —, egyszerre más lesz a helyzet. Mikor reális alkotások megvalósítására kerül a sor, a szocializmus épűgy nemzeti lesz nálunk is, mint Németországban, hol Bülow nem sovintább, mint Bebel; éppennygy a faji érdek dominál majd nálunk is, mint Ausztriában, ahol az általános egyenlő választójog után a nemzeti faji eszme hatalmasabb, mint valaha.

Franciaországra szokás hivatkozni, mikor az általános egyenlő választójog istentelen következményeit emlegetik. Oda mutatnak, hogy mik az eredmények, ha az intelligencia kezéből kiesik a vezetés. — Teljesen hamis a következtetés, mert hamis a kiinduló pont. Az az istentelen, romlott, felvilágosodott érzület Franciaországban éppen az intelligencia érzülete. Minden destruktív irányzat ottan a legműveltebb elemek hódítóból indul ki. A legműveltebb elemek hódítóból meg a népet a saját felfogásuknak. Franciaország tudományos irodalma, filozófiája, szépirodalma mind azt a szellemet tükrözteti, a mi a törvényhozásban érvényesül, tehát a helyzetet a korlátolt választójog mellett is ugyanaz volna, éppenny mint nálunk, a korlátolt, cenzusos választójog idején olyan erkölestelen, buta, hazafiatlan kormányzat harminc esztendőig tudta magát föntartani, mint a szabadelvűpárt kormányzata.

Kulcsár Gyula.

A jövő nemzedék sorsa.

Holnapután bezárják az iskolák kapuit s elszélednek a műzsaifak, hogy 10 hónapi munka fáradalmait kipihenjék. A nyár forró napjait édes

semmittevésel, játékkal és szórakozással töltheti a diák. Pihenteti testét-lelkét, amelyet ügyis korán igába fog az élet kényszersere.

Amikor a magyar ifjuság tele életkedvvel, gondtalan vidámsággal kiözönlök az iskolák kapuin, a tapasztalt, az étellel küzködő emberek aggodalommal nézik ezt a vidám sereget, mert az a nagy kérdés mered élénk az ismeretlen jövő kapujából: mi lesz az utánunk következő nemzedék sorsa, hogyan boldogul az életben, lesz-e mindögyik számára hely, hogy tisztességes kenyeret szerezhessen.

Mert az a sok-sok ifju, aki a középiskolák padjait elfoglalja, az mind az egyetem felé tör. És tulzsufoltság van mindenütt, ahol a magasabb tudományokat mérik. Kevés a kereset, sok a diplomás koldus és sokan, nagyon sokan céltalanul, elégedetlenül járják az élet kálváriáját.

Hiába való minden jó tanács, minden felvilágosítás. Minden ember, akinek a fia csak félig-meddig megüti a középiskolai mértéket, tudományos pályára erőszakolja gyermekeit. A legszegényebbek is megvonják maguktól a falatot, hogy fiaikat taníttathassák, úrnak neveljék. Sokan félig koplalva, félig koldulva kényszerítik ki maguknak a bizonyítványt.

Ki veheti ezt rossz néven? Hiszen a szülői szeretet szegénynél, gazdagnál egyforma s a kevésbbé tanult, kevésbbé tapasztalt szülőket jobban megtéveszti az úgynevezett uri osztály látszólagos jóléte, mint a küzködő, nyomorgó uri koldusokat. Az is igaz, hogy rendszerint a szegénységből, alacsonyabb sorsból felemelkedő ifjak képezik a főiskolák értelmesebb elemét. A kényelemben, nagyuri hagyományokban nevelkedett urfiak az iskolákban eltörlpülnek mellettük. Az életben azonban följük kerekednek, mert a boldoguláshoz manapság egészen más tudományok kellenek, mint amelyeket az iskolában tanítanak. Többet ér egy hatalmas protektor minden tehetségénél. A jelen s a legközelebb jövő a diplomás pályákon a strébereké, akik protekcióval, összekötötéssel, nagyhangú fellépéssel uralják a helyzetet. Az önére jére támaszkodó, tehetségében bizakodó ember sorsa a megfeszített munka s jatalma az ezért járó alamizsna. És azután mindent elveszít: hitét a munka értékében, reményét a jövődben, bizalmát a saját erejében, tehetségében, mert ezeket nem veszik észre, míg a nálánál gyengébbek boldogulnak, úsznak a jólétben, elismerésben és tekintélyben.

Ez a self made man-ok sorsa. Így néz ki közelről ez az uri élet, amely annyira csalogatja, osabítja a szülőket és ifjakat a diplomás pályákra.

Az állam pedig immár képtelen elhelyezni, a társadalom képtelen eltartani a sok uri proletárt, aki mind a feje és oklevele után akar megélni. És pedig jól megélni. Amikor pedig az élet nem váltja be azt, amit ígért, felüti a fejét az elégedetlenség; a szocialista izü felfogás és törekvések beleszik magukat az értelmiségi osztályokba is; megkezdődik a harc az egyes társadalmi osztályok között, amely megsemmisíti a diploma egyetlen, utolsó értékét: a tekintélyt.

A gyakorlati pályákon még rengeteg ember helyezkedhetnék el. De ezeket szándékosan nem keresi senki. Csak a tehetség hiánya és a kényszerűség vezet az ifjuságot az ipar, a kereskedelem terére. De a magyar iparosok egy része is hivatal felé tör s a kereskedő segéd emelkedésnek tekinti, ha „magánhivatalnok“ címre tehet szert.

Már régi a panasz, hogy sok a jogász. Ezidén pedig az orvosi fakultás dékánja figyelmeztette a szülőket, hogy ne adják fiaikat az orvosi pályára, mert annyian vannak már az orvosok, hogy sokan alig tudják megkeresni a száraz kenyeret. Pedig ez a műveltség terjedésével még erősödő, emelkedő pálya!

Túlprodukeió jellemez minden diplomás pályát. Minden téren több a termelés, mint amennyit hazánk anyagi viszonyai elbírnának.

De mit csináljunk? Az ifjuság kenyeret, elhelyezést követel. Nem vándorolhat ki, mint a munkás, mert diplomájával csak itthon tud kenyeret keresni. A munkáskéz mindenütt kamatozik, de a diploma az ország határain túl csak papiros.

Ideje volna ezt az égető problémát megoldani, mert a tultermelés veszedelemmel fenyegeti az

egész értelmiségi osztályt, amelyet a nemzet nem tud eltartani.

Amíg a fiuk élvezik a gondtalan vakációt, a szülők gondolkoznak afelett, milyen sorsot és jövődőt készítenek fiaik számára?

A nyár.

(Ásványvizek.) A nyári szezoncikk sorra kerülnek. A fürdőkről irtunk már s elsírtuk, ki tudja hányadszor, azt a régi panaszt, hogy a magyar ember külföldön költi a pénzét, amikor itthon is élvezhetne rajta. De hiába veszik elő a lapok évről évre ezt az örök témát, azért a legrongyosabb külföldi fürdőkben is sok lesz a magyar ember.

Azt is sokszor hallottuk már, hogy Magyarország dusan el van látva ásványvizzel. És mégis az ásványvíz behozatala évről évre emelkedik.

Mert a magyar ember veszedelmes előítélet rabja. Mihelyt valami külföldi, azt kritika nélkül szebbnek, jobbnak tartja, mint a hazait.

Temérdek ásványvizünk dacára körülbelül két millió korona értékű ásványvizet hozunk be, természetesen Ausztriából. Leginkább olyan vizeket, amelyekkel szemben gyógyító hatásra, kezelésre egyenlő értékű magyar vizeknek egész sorát állíthatjuk. Ez a sok pénz, ha visszatartanánk, úgy volna szét az országban, mint az avar réten az eső áldása.

Nyáron az ásványvíz fogyasztása emelkedik. Mert hogy a magyar ember nagyon szereti a »kevertet«, amit nemzeti nyelven spriccernek neveznek. A bor árának esése szintén emeli az ásványvízfogyasztást. Ne igyunk tehát egy csepp külföldi vizet sem a becsületes magyar borhoz.

Külföldi gyógyvízre sincs szükségünk, mert van itthon gyógyforrás is bőven.

A magyar közönség épen úgy nem tudja, mit adott nekünk ásványvizeinkben a természet, amint nem akarják tudni a magyar orvosok. Akárhány egyetemi tanár ma is külföldi vizeket rendel betegeknek, nem tudva, hogy legalább ötvenféle vizünk van, amelyek a külföldi gyógyvizekkel kiállják a versenyt.

Ásványvíz forrásaink között több mint 200 van olyan, amelyet jól ismerünk. A kétszázból körülbelül hatvan forrás vize elsőrendű kereskedelmi cikk. A hatvan viz évi forgalma megközelítőleg 25 millió palack.

A földes savanyuvizeknek klasszikus képviselői a mohai, a borszéki, a borhegyi, az árközi »Glória«, a csikhavasi, a korondi vizek. Ezek a vizek elsőrendű élvezeti italok s emellett gyógyvizek. Csehország lugos savanyuvizei közül a giesshüblit, a krondorfit és a bilnít nagy előszeretettel fogyasztják hazánkban, ugyanis mint élvezeti vizeket, ugyanis mint hurutos betegségek orvosságát. Pedig van Magyarországon is lugos savanyuvíz elég. Ott vannak a répatí, kászoni, bodoki, polenai, luhi, csikszentmártoni források vizei. A luhi Margitvíz a legtisztább és legértékesebb lugos bikarbonát vizek közé tartozik.

Csehországban a legimpertinensebb agitáció folyik a magyar liszt ellen; mi pedig a magyarországi vizek mellőzésével százezer palackszám hozzjuk a cseh vizeket.

A vértelen asszonyok és sápadt arcú leányok a franzensbadi, spaai, schwalbachi vizek helyett egyenlő értékű orvosságot találnak a kitűnő élőpataki, borszéki, bártfai, buziási, tarcsai, felső-rákosi, korondi vizekben.

A lugos savanyuvizek tipikus képviselői: a seltersi, gleichenbergi vizek, de a málnási Mária forrásnak, a Hunnia forrásnak, a sztojcai, bikszádi, máriavölgyi, kovásznai, bártfai, málnási Siculia, az oláhszentgyörgyi források gyógyító ereje sem kisebb.

A lithiumtartalmú ásványvizek sorában a Salvator-forrás az első. A fachingeni, franzensbadi, wildungeni vizek eltörpülnek mellette. Ausztriában, Németországban, Svájcban, Olaszországban, Hollandiában, Angolországban, Oroszországban az orvosok a Salvator vizet mint specifikumot rendelik vese és hólyaghajóknál.

A keserűvizek között a budaiak vezetnek a világpiacon.

A szulfátos vizek között a rohitschi típusának vannak még nálunk hasonmásai: a koritnicai, baldóci, balatontonfüredi vizek.

A jód és brómtartalmú vizeknek legkiválóbb

képviselője Európában a csízi víz és orvosaink mégis inkább a halli vizet rendelik.

A modern élet mindent forgalomba hoz és értékesít, ami kelendő. Hogy a kornak ez az irányzata épen nálunk nem tud sok tekintetben, így az ásványvizekre vonatkozólag is érvényesülni, annak jórésben a tulajdonosok az okai, akik ugyancsak keveset tesznek az iránt, hogy vizeik jó tulajdonságai a hir szárnyára kerüljenek. Ha a közönség folytonosan hallja a figyelmeztetést, hogy csak magyarországi vizeket igya, mert a legtöbb drága külföldi vízzel szemben van elég olcsó hazai vizünk; ha az orvosokat lépten nyomon figyelmeztetik és kéri, hogy csak magyar vizeket rendeljenek: a hatás nem fog elmaradni. Egyetlen vizesepp nyom nélkül lesiklik a szikláról, a cseppek kitaró munkája azonban kivázza a legkeményebb követ is. Csak rajtunk áll, hogy a magyar ásványvizek Magyarország gazdasági fellendülésének tényezőivé váljanak.

Aktualitások.

(A Balatonon.) Holnap és holnapután Magyarország újságíróinak nagy része gyűlésre sereglik össze a Balaton partján. És betelve a magyar tenger szépségének varázsával, apostolai lesznek a Balaton kultuszának, amely az utolsó évtized alatt örvendetesen kezd fellendülni.

Ezt a hatalmas vizet, ezt a nagy nemzeti tőkét két évtized óta erősen ápolják. A fürdőhelyek emelkednek s a közönség évről évre több kényelmet és szépet talál a tündéri partokon.

Fájdalom azonban azoknak a szemei előtt, akik ismerik a Nyugat nagy nyaraló telepeit is, az elmaradottság, egyik másik helyen az elhanyagoltság rögtön szembetűnik. A szebb telepek ma még csak oázisok, holott az egész partnak tündérekertnek kellene lennie.

A Balaton igazi kifejlődésének nagy akadálya a kötött birtok.

Siófok egy része a veszprémi káptalan, Szamárdi és Tihany a Szt. Benedek-rendi apátság, Akali a Kegyeztanító-rend, Balaton-Udvari a veszprémi püspökség, Kövesd, Pálozok, Vörösbény a veszprémi székeskáptalan, Kenese a tanulmányi alap, Fokszabadi a veszprémi székeskáptalan tulajdona. Balaton-Szt.-György, Keszthelytől Edericsig a Festetich-féle hitbizomány tartja kezében a partot.

Ahol ezek az urodalmak terjeszkednek, ott nem keletkezhetek fürdőtelepek, vagy a terjeszkedés erősen korlátozva van. A holt kéz és a kötött birtok nyomát pusztaság, a kultúra hiánya jelzi a Balaton mentén.

Ha a síófoki fürdőtelepet elhagytuk, utána 8—10 kilométer hosszúságban valóságos sivatag következik, pusztá legelő, melyen egyetlen fának nyoma sincs. Holott utána Földvár valamikor ugyanilyen volt s a tervszerű munka elsőrangú üdülőhelyévé varázsolta. De amint a Balatonklubtól áttekintünk a tihanyi hegyre, a félsziget egész területén kipusztult erdőséget látunk. Ha ez a pusztaság fenyevel lenne beültetve, micsoda kilátás nyílnék Földvárról, naponként hemzsegne az elhagyott történelmi hely turistáktól. Így azonban szinte borzadva tekint az ember a nap melegében izzó romokra.

Igy vagyunk a Keszthely mellett elterülő hegyekkel is. Az erdőség letarolva, senki sem gondoskodik további ültetésről.

Amíg a Balatonpart rendezésének ügyét az állam kezébe nem veszi, alig lehet kilátás arra, hogy a magyar tengerben rejő nagy nemzeti kincs kihasználtsásk. Addig a tavon végig futó hajóról az elhanyagolt partokat, a libalegelőket, a letarolt kopár hegyoldalakat is meglátja az utas — az emelkedő, modern fürdőhelyek szomszédságában.

A Balaton vasútja talán új fejlődést nyit a vidék előtt. De ha az állam kizárólag a magánvállalkozásnak engedi át a fejlesztést, még egy évszázad sem lesz elég ahhoz, hogy a part képe teljesen megváltozzék. Mert lépésről lépésre, nagy küzdelemmel lehet csak elhódítani a legszebb pontokat a megkötött latifundiumokból. Erélyes kézzel új gazdasági irányok alapját kell ezen a vidéken lerakni, hogy benépesüljön nyaralókkal a part egész hossza.

* * *

(A sovinizmus.) Erős disputa folyt egy társadalmi oszlopokból álló társaságban afőlött, hogy a sovinizmus nemzeti erény-e vagy hiba. A kérdés eldöntetlen maradt először azért, mert nem tudtak megállapodni abban, hogy mit jelent tulajdonképpen a sovinizmus és mert mind a két fél jó argumentumokkal tudta a maga álláspontját védeni. Így azután a sovinizmus erény és hiba lett egyszerre. Amint hogy így is van.

Nagy általánosságban azonban a magam részéről inkább erénynek tartom, mint hibának. Még a túlzástól is kevésbé félek, mint attól a langymeleg kulturmodortól, amely az erélyesebb nemzeti iránytól irtózik s az európai mázért mindent kész feláldozni; amely betyárosnak, bárdolatlanoknak tart minden ősi szokást s úgy a politikában, mint a társadalmi életben feltétlen híve a poshadt békeességnek.

Az antisovinizták rendszeresen azok közül kerülnek ki, akik a magasabb nyugati kultúra rajongói s azt képzelik magukról, hogy ha kiküszöbölik magukból az elfogult nemzeti érzést, magasabb rendű lényekké válnak, mint a környezetük, amely egyebet sem tud, mint a nemzeti célokért — lelkesedni.

De persze a sovinizmust ezek a kiemelkedő nagyságok ostoba nemzeti türelmetlenségnek, jogosulatlan gögnek tartják. Pedig nem az. A sovinizmus a nemzeti érzület túltengése, a fajszeregetnek minden téren való megnyilvánulása, az ősi szokásokhoz és hagyományokhoz való göresös ragaszkodás, szóval mindaz, amihez egy életképes nemzet szívósan tapad. Ilyen értelemben azután az angol a legnagyobb sovinizta. És ki vitatná el, hogy ehez a nagy angol nemzetnek joga van?

Mennyivel inkább jogosult a sovinizmus oly nemzetnél, amely történelmének véres lapjairól tudja, hogy bizonyos irányzatok lételemét veszélyeztetik. Ha az ilyen nemzet a fennmaradását veszélyeztető áramlatok ellen minden megengedhető, sőt meg nem engedhető eszközzel küzd, ha türelmetlenül elfogult: vajjon jogosan illethető-e a túlhajtott sovinizmus vádjával?

Nem! Ez csak a létért való küzdelem; a legnemesebb, a legemberibb harc az erős, a támadó ellen. Az emberi törvények legelemből szabályai megengedik, hogy az, akit életveszedelem fenyeget, magát e helyzetből minden áron, még a támadó elpusztítása árán is megszabadítsa. Nos, ha a magyar nemzetet bármely oldalról immiens veszély fenyegeti, ez ellen minden erejével védekeznie jogában áll. Már pedig az önfentartás kiváló fegyvere a türelmetlenségig fejlesztett nemzeti érzés, a merevségig való ragaszkodás mindenhez, ami magyar. Nevezék ezt sovinizmusnak, vagy a kultúra hiányának, a gúny éle a nagy nemzeti célokra kiesorból.

Természetesen azok között, akik sovinizmus-sal vádolnak bennünket, legelől járnak az osztrákok, azután pedig következnek a langyos érzelmű kultúr magyarok.

Az osztrák befolyás, a német kultúra mindenkor a beolvasztás, az elnyelés veszedelmével fenyegette nemzetünket. Szerencsétlen politikai viszonyaink mindenkor rettegtek bennünket a birodalmi központosítás szörnyű veszedelmével. Uralkodóink az egységesítésre törekedtek s így mindenkor szívósan kellett védekezniük a fenyegető rém ellen s még ma is sok oly törekvéssel kell szembeszállanunk, amelyek a német, különösen osztrák kultúra bő lebernyege alá rejtőzve, a magyarság, nemzeti érzület s fajszereget csorbítására töreknek.

Talán ezzel a törekvéssel szemben kellene feladnunk a türelmetlen sovinizmust?

Avagy azok előtt a fajmagyarok előtt hátráljunk meg, akik a magyar kultúra rovására imádnak mindent, ami külföldi, akik lekicsinylő nemzeti szokásainkat, kultúrákat, művészetünket s amint a ruhájukat külföldről hozzadják, szeretnék a magyar lelket is külföldről importált áruval kieseríteni.

Ne hallgassunk a méltatlan vádakra és csak maradjunk sovinizták. Mit használna a modernizmus, a nagy elismerés, ha elvesztenénk nemzeti karakterünket. Inkább legyünk betyárok, mint meghunyászkodó, kalucsnis nemzedék. Mert jogunk van magyaroknak lenni. És ha a nyugati kultúra veszélyeztetné létünket, ha az anynyit dicsőített korszellem akar bennünket megsemmisíteni, azzal is szembe kell szállani. Aki nek azután jól esik, csak hadd szidja a magyar sovinizmust.

(Társadalmi adók.) A nemzetgazdaságtan és a pénzügytan tudománya sorolja fel azon pénzügyi kötelezettségeket, melyeket az állampolgárok adó címén megfizetni kötelesek. Egész külön tudomány szakot képez mindannak a tudása, hogy például adó címén az állam szükségleteinek fedezéséhez, az állami célok megvalósítására igényelt költségekhez ki-ki, tiszta jövedelmének arányában mily összeggel köteles hozzájárulni. Az pedig már valóságos rejtély, melyből kilyukadni józan, természetes gondolkodásu ember alig képes, hogy a tizenegy nemből felsorolt egyenes adó tételek kivül hány fajta, neme, változata van az ugynevezett fogyasztási adóknak, említést sem téve a közigazgatási körben, avagy egyházi törvények szerint részletezett annyiféle megyei, községi és egyházi adókról. Hála a törvényesítől uraknak, ebben a tekintetben nem panaszkodhatunk, hogy adónevekben szegények lennénk avagy szűkiben volnánk. Sőt, tülön-tul is elég akad; nemcsak, hanem gyarapodik nemből, számban és összegben minden újabb törvényalkotás, ministeri és közigazgatási rendelet által.

Hiába, ez ellen tenni már nem lehet. Ezt kívánja az állam fennmaradása, a közigazgatás, a jogrend és annyi más szükséges intézmény akadálytalan működése, a személy, vagyonbiztonság, a helyi autonómia biztosítása, a jövedelmi források szaporítása, a békés gazdasági életnek eszközei és legfőképpen a véderő fenntartása, mint amelyek mind-mind igen bölcs, okos és helyén való követelmények.

Egy azonban való igaz s ez az, hogy a felsorolt adócímek és tételek révén az állampolgárok tiszta jövedelmének jelentékeny része folyik így be az állam, község és egyház szükségletének a fűdőzésére és még amaz elasztikus „polgári becsületesség”-vel megerősített bevallások dacára is összegezve ezen különféle adókat és e címen teljesített szolgáltatásokat, 25-30 százaléka a jövedelemnek az, melyet az ember azért fizet, hogy ezáltal a jogot a megélhetésre megszerezze. Nem is szabatos, világos, amit mondok. Ugy talán érthetőbbé lesz, ha úgy állítom föl a tételt, hogy az állampolgár jövedelmének 25-30 százalékát a felsorolt intézmények fennállításának céljaira köteles fordítani s csak a megmaradt 70-75 százalék az, amit magának mondhat, amivel rendelkezhetik, ami megélhetésére marad. Marad? Dehogyan marad. Nem is szólva arról, vajjon elégséges-e? Bizony nem marad. Mert van egy beláthatatlan kiterjedésű végtelen tér még a társadalomban élő ember számára, amelyen az elszámíthatatlan adózási nemek, fajok úgy hemzsegek, hogy fölsorolásuk a lehetetlenséggel határos s csak összefoglalva gyűjtő névvel lehet azokat megjelölni e címen: társadalmi adó.

Hogy mi ez? Meghatározni is nehéz, körülírni sem könnyű, egyenként felsorolni lehetetlen. Csak egynehányat izelítől, jellemzésül.

A borbélynak adott borralaló, a fizető, kiszolgáló s piccoló pincérnek visszatölt, talán hagyott vagy markába esuszatott pár fillér, postás, portás, bérszolga, cseléd, házmester, szolgál s annyi elszámíthatatlan házi és üzleti alkalmazottnak esetenként juttatott „trinkgeld”; olvasó, társalgó, nyelv, játék, sport, regatta, jótékony, művelődési, szépművészeti, társadalmi egyesületek tagsági díja; felülfizetés, önkéntes felajánlás, jegymegváltás, meg emberfia legyen, aki elszámolni tudja, miféle címen, néven beszédett pénz mind-mind társadalmi adó. Hogy mennyit tesz ki? Talán nem is volna jó megpróbálni s naponként jegyezve, havonként összegezve az év végén egy sumában tudni. Az a csipp-csupp, apró-cseprő fillér, tíz-húsz fillér, egy koronás, melyet így kiadunk, bizonyosan mondom, a legszereyebb igényű társadalmi ember háztartásában is jelentékeny összeg. Talán megdöbbennénk, ha ezt tudnánk, ismernénk. Vagy talán jó, hogy nem is tudjuk összeg szerint, sőt még hozzávetőlegesen sem. Csupán azon ritka, nagyon ritka emberpéldányok, kik minden fillér bevételről és kiadásról pontos jegyzéket vezetnek, azok adhatnának számot az ilyenmü társadalmi adó összegéről.

Már most két kérdés tolu előtérbe, melyre a felvetett tárggyal kapcsolatban válaszolni kellene. Az egyik az, vajjon szükséges-e az ilyenmü adózás; a másik az, vajjon helyesen, okos módon összegeyztethető-e a reális gondolkodással?

Észrehatóan, számadatokkal kimutathatólag nagyon nehéz mind a két kérdésre megnyugtató

és határozott választ, feleletet adni. Nagyon jól, alaposan, minden részletekre kiterjeszkedve kellene ismerni kinek-kinek vagyoni állását, jövedelmét, egyéniségét, társadalmi helyzetét s azon körülményeket, melyek e helyzetet megalkotják. Sőt talán még ez sem elég. Egyénileg külön-külön kellene ismerni az embereket, mert hiszen nagyon sok társadalmi adó kényszerű vagy kényszerűtlen teljesítésével egyéni gyarlóságokat, hiúságot, szereplési vágyat, érvényesülési ösztönt s annyi más subtilis gerjedelmeket is figyelembe kell venni, hogy a feltett kérdésekhez csak hozzá is szóljunk.

Mert kétségtelen, hogy bizonyos etikai, társadalmi, emberbaráti és kulturális célokra pénzügyi áldozat készségeit maga a társadalom is megkíván egy társadalmi embertől. Vannak dolgok, eszmék, mozgalmak, melyekben anyagi hozzájárulás által résztvevni kötelessége a társadalomban élő embernek. Ezek elől kitérni talán a tisztesség rovására is esnék s méltán képezhetné megítélés tárgyát. Ez a kellő fölismerés dönti el azután a kérdés első részét, mikor alapként azt veszi észre, vajjon ez adózások szükségesek avagy csak célszerűek, kényelmi, vagy talán fényűzési szempontból tekintve indokoltak-e? A szükséges, a megkívánt: erkölcsi kényszer jellegével bír, ezt tenni kötelesség. A célszerű adott esetenként bírálható el, míg a kényelmi és lucratív kiadás illetve adózás feltétlenül elítélendő, ha megfelelő reális alapja nincs. És ezen a ponton födi a választ a második kérdés, mely összefüggésben áll az első kérdéssel. Ami helyes, okos és reális, az terjesztendő; de ami nem áll arányban az anyagi helyzettel s a vagyoni viszonyokkal, társadalmi fölfogásokkal s különösen tetszelgésre, hiúságra és föltűnésre van szánva: feltétlenül elítélendő.

Példákkal is szolgálhatnék, bár a példa nem sokat magyaráz. De csak egyet! Akinek fizetése éppen csak a megélhetésre elég s mégis kávéházban egy szivarért annyit ad, amennyiért a boltban teljesen megfelelőt talán két-tőt, hármat is kapna, tul meg a reális gondolkodáson. Avagy az, ki föltűnési vágyból, nyilvános adakozások során, mert tudja, hogy neve nyomtatásban megjelenik, viszonyaival arányban nem álló összeget ad: mindenesetre nem reális ember.

Folytassam tovább? Miért? A morál kedvéért? Kárbaveszett volna, hiszen erkölcsi oktatás számba menne s minden egyebet inkább, mint ezt.

Nem is ez a lényeg. Hanem az, mely másra vonatkozik bár, a kényszerű adóadások keretében: a társadalmi adó tekintetében sem volna szabad, hogy egy percre is szem elől tévesszük; csak addig nyújtózzunk, ameddig a takaró ér. Már tudniük, akiknek takarójuk van. S akiknek nincs, annyival inkább.

* * *

(A szolferinói hős.) Az agg osászár nagy pompával ünnepelte meg agg tábornokának, báró Fejérváry Gézának jubileumát. Ötven évvel ezelőtt szerezte meg a vitéz katona a Mária Terézia rendet, rettenthetetlen bátorságával. Most megkapta a rendhez a gyémántokat.

Milyen szép volna, ha a bátor katona ünnepelésében mi magyarok is részt vehettünk volna s buszkén emlegethettük volna: ime, a katonai erények így vannak kifejlődve a magyar emberben s így áll helyt az igaz magyar a csatákon hazájáért, királyáért. És ünnepelnék a hadi virtust, amely minden magyar lelkében tiszteletet, lelkesedést gerjeszt, mert apáink ezzel védtek a haza vérrel áztatott földjét.

De fájdalom, báró Fejérváry ünnepeltetése nem kelthet viszhangot Magyarországon. El kell ismernünk, hogy kiváló katona, dalias, bátor férfiú, de az ő katonai erényeihez soha sem volt köze a hazának, a fajszeregetnek, a nemzeti aspirációknak. Katona volt, bú a zászlóváltáshoz, engedelmes híve a császárnak. Balesovadt testestől lelkestől abba a nagy katonai szervezethez, amely nem ismeri a nemzeti érzést. Kard volt lélek nélkül. Erényei nagyok és dicsők, de hidegek. Nem lelkesítenek, csak elismerésre készítetnek.

És báró Fejérváryt, a nagy katonát nem lehet elválasztani a politikustól. Az ő politikája pedig ránk nézve veszedelmes, mert a vak engedelmeiséget követeli. Amint ő feltétlenül engedelmeskedik, úgy követeli az engedelmeiséget mindenkitől, egységtől és ez egész nemzetétől. Bele-

rögződött a közvéleménybe, hogy Fejérváry politikája és a bécsi reakció ugyanaz.

Igaz, hogy talán az összes darabontok közül legelőször az ő szereplése felett tért napirendre a nemzet. De elfelejteni sohasem fogja akkori szereplését. És bár mint nagy katonát elismeri, de ünnepeltetése és kitüntetése hidegen hagyja. A osászár csillogó ajándékokat adott egy kiváló hívének, a katonák pedig parádét csináltak egy jeles tábornagnak. A mi szemünkben ennyi az egész bécsi ünnepély. Pedig sajnáljuk, hogy nem lehet több, mert Fejérváry magyar ember s dicsőségének vissza kellene szállnia nemzetére. De reánk nézve csak hideg fény az, amely a mi sziveinket nem melegíti fel.

Hivatalos rovat.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministerium 64200/909. számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy a borhamisítás ellenőrizhetése céljából a borkereskedők és 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlővel rendelkező termelők f. évi július 1-től kezdve tartoznak a IV. minta szerinti bornyilvántartásokat vezetni.

A bornyilvántartás erre a célra azolgaló megfelelő mennyiségű lapszámozott nyomtatványból fűződő össze. A nyilvántartásokat tartoznak a bortulajdonosok a polgármesternél lebélyegeztetni. A nyilvántartásba az adatok mindig titkával, olvashatóan, a tételek időszertinti sorrendjében történik.

A nyilvántartásból lapot kitépni és bejegyzéseket törölni vagy olvashatatlanná tenni nem szabad. Véletlen tett téves bejegyzés olvashatóan áthuzandó. Az adatok szeptember 15-től november 15-ig terjedő időben 8 nap alatt, máskor 3 nap alatt vezetendők a nyilvántartásba. A bornyilvántartások minden évben lezárandók és pedig a termelők ősszel a szüret megkezdése előtt, kereskedők pedig az újbor vásárlásának megkezdése előtt, de legkésőbb december 31-én tartoznak a lezárást eszközölni.

A 4 kat. holdnál kisebb szőlővel bíró termelők csak akkor kötelesek a fentjelzett nyilvántartást vezetni, ha törköly borkészítésére szánt szőlő vagy hordóseprő adásvételével, borméréssel és kismértékbeni árusítással foglalkoznak.

Zalaegerszeg, 1909. június 24-én.

Dr. Korbai Károly polgármester.

Hírek.

A por.

Szerencse, hogy az idén az utcákat az ég csatornái öntözik, mert másként — ebben a szeles világban — alighanem belefulladnánk a porba. Így mégis valahogy türhető a helyzet.

Persze mikor nagy a por, a közönség szidja a városi hatóságot azért, hogy nem öntöztesse eléggé. Igaz, hogy van valami komikum abban, amikor az arasznyi porréteget a város lajtjai fecskendezik. Mert az a kis öntözés annyit használ, mint a felhőszakadás ellen az esernyő. De az is bizonyos, hogy a nagy porról talán legkevésbé a városi hatóság tehet. Néhány ezer koronával, ami az utcák öntözésére szánhatunk, nem lehet megkötölni a port, különösen olyan helyen, ahol örökös a szél, amely a port a városba söpri. Csak a csatornázás segíthet véglegesen a por mizériákon s addig a lakosság jóakarata teheti türhetővé a helyzetet. Egy kis gondosság és áldozatkészség kellene hozzá.

Legelső sorban a járdákat kellene kiépíteni az egész városban, mert a pornak legjobb lerakódó helyei a gödör kavicsai és az ugynevezett rostaaljával fentartott gyalogjárdák. Nem elégszünk meg azzal a porral, amit a szél szállít, hanem szekérszám hordjuk magunk is a pornak való anyagot a kavicsgödörökből és megelégszünk azzal, hogy a hírért naponként egyszer végig-öntünk a ház előtt egy kanna vizet. Ezt is csak azért tesszük, mert a rendőr esetleg feljelenthetné a mulasztókat, de nem mulasztjuk el soha a jókívánatokat, amelyekkel a várost elhalmozzuk azért, hogy minden terhet és kelle-

metlenséget a lakosságra, különösen a háztulajdonosokra hárít.

A mindennapi öntözés is azonban csak a fő-utcaikon divik, mert ott a rendőrség éberebben ellenőrzi. A sikátorok porát legfeljebb akkor öntözik, amikor a kékítő viznek keresnek helyet.

Igazán unalmas lehet a közönség előtt az, hogy ezt az agyonsepelt témát időnként újra előszedjük, de úgy látszik, mégsem felesleges ez, mert ha a por káros hatásait mindenki átérzeni, úgy már nem kellene nekünk sem a porról firkálnunk.

Nem árthat emlékeztetni arra, hogy a por nemcsak a szépérzékét sérti; nemcsak a lakásokat rongálja mindent ellepő áradatával, hanem lassanként az egészséget is aláássa és végzetes bajok közvetlen okává válik. A por háromszoros veszedelemmel fenyegeti szervezetünket. Először is mechanice ingerli és sérti a nyákhártyákat; másodsor károsan hat azon vegyi alkotórészek és mérgek által, amelyekkel a bomlásnak indult szerves anyagok telítik s végül harmadszor a baktériumok révén, amelyeknek a por legjobb vívő anyaga.

Pontos bakteriologiai vizsgálatok kimutatták, hogy a por valóságos hemzseg a baktériumoktól s eléggé ismeretes például az a szerep, amelyet a tuberkulózis vagy a kolera bacillusainak terjesztésében játszik, a melyek a felkavart por után, a porsemek hátán nyargalva jutnak legkönyebben az emberi szervezetbe.

A légutak számos betegsége, a náthától kezdve a tüdővész, gyakran a por következménye. Az utcák szennyes porának s a magyar alföldi poros levegőjének bizonyára kiváló érdeme van a tüdővész terjedésében. És valószínű, hogy az állatokra sem lehet közömbös a por, a mi agrár országban szintén jelentős indok a por ellen való védekezésre.

Hogy pedig a veszedelmet, amelylyel a fertőzött porral telített levegő fenyeget, megfelelő öntözéssel hatásosan lehet csökkenteni, azt pontos mérések igazolják, melyek szerint — a különböző mérések eredményeinek maximumát és minimumát állítva szembe — míg egy köbméter levegő száraz, szélesedő időben és öntözés nélkül 2—4 centigramm port tartalmaz, addig bőséges öntözés vagy eső által a szám köbméterenként 0-15 miligrammra, tehát kétszázadrésztényre is lenyomható.

A szél pedig még nagyobb pormennyiségeket kever a levegőbe, tehát széljárta vidékeken kétszeresen szükséges az öntözés, amely nem céltalan lukszus és városias nagyizálás, hanem olyan reális kiadás, melynek haszna sokszorosan megtérül az egészségében megvédett lakosság munkaképességében. Ezért meg kell találni az öntözés módját és eszközeit. Nem a hírért, a látszat kedvéért, hanem az utca egész szélességében kell öntöztetni, minden négyzetméterre legalább egy liter vizet számítva s naponta legalább kétszer.

Ezt természetesen a város két pár lova — a szeméthordás és egyéb fuvarozás mellett — nem győzi. De talán annyira szegények mégsem vagyunk, hogy egy idényfogatot a nyárra be ne állíthatnánk s a háztulajdonosok aligha éreznék meg azt a fáradságot, ha néhány kanna vizet elloccsoltatnának. Hiszen néhanapján az Isten is segít egy kis esővel.

Gróf Batthyány Pál lemondása.

Tegnap az esti órákban híre terjedt annak, hogy Gróf Batthyány Pál főispán beadta lemondását. A hír igaznak bizonyult. Öméltósága maga jelentette ki, hogy lemondását szombaton délután postára adatta. A főispán lemondása nagy meglepetést és levertséget keltett az egész városban. A lemondás minden esetre a politikai válság fordulópontját jelzi s valószínűleg összefüggésben van azzal, hogy Kossuth Ferenc tegnapi audienciája elmaradt. Egyébként minden további kombináció idő előtti volna. Lapunk zártakor értesültünk arról, hogy az összes függetlenségi főispánok lemondtak.

A vasár- és ünnepnap fél tizenkét órai mise július és augusztus hónapok folyamán nem fog megtartatni.

Hivatalvizsgálat. Gróf Batthyány Pál főispán ur öméltósága a múlt héten a novai és letenyei főszolgabírói hivatalokat vizsgálta meg. Kíséretben voltak Odor Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató, Dr. Thassy Gábor m. tiszti főorvos és Dr. Marik Pál főispáni titkár.

Esküvő. Fülöp Jenő zalaegerszegi kir. törvényszéki jegyző július hó 10-én tartja esküvőjét a zalaegerszegi plébánia templomban Szigethy Margit urleánnyal, Dr. Szigethy Elemér ügyvéd leányával.

Eljegyzés. Rozenkrantz István zalaegerszegi vendéglős eljegyezte Németh Irénkét, Németh János zalaszentgróti földbirtokos leányát.

Uj ministeri tanácsos. A hivatalos lap múlt héten közölte, hogy a király Bosnyák Zoltán belügyministeri osztálytanácsost ministeri tanácsossá nevezte ki. Bosnyák Zoltán fivére Bosnyák Géza misefai földbirtokosnak, vármegyei közéletünk egyik legnépszerűbb vezető férfiaknak. Az új ministeri tanácsosnak Zalavármegyében sok a személyes ismerőse és tisztelője. Evekkel ezelőtt hosszabb ideig tartózkodott Zalaegerszegen is, ahol a vármegyei árvaszéknél folyt hivatalvizsgálatot vezetett. Bosnyák Zoltán neve országszerte ismert. Mint drámaírónak szép sikerei voltak, mint tisztviselő pedig egy zseniális alkotással: a gyermekvédelem rendszerének kidolgozásával és szervezésével szerzett elévülhetetlen érdemeket. A magyarországi gyermekvédelem olyan nagyszabású alkotás, olyan nemes gondolat, amellyel megelőztük a külföldet, elismerést szereztünk vele minden nemzet humanistái előtt, mert egy nagy szociális eszmét vittünk közelebb a megvalósuláshoz. Ennek az eszmének a szolgálatában áll Bosnyák Zoltán ministeri tanácsos, aki a gyermekvédelmi osztályt vezeti. Az ő meleg, érző szíve megérezte az elhagyott gyermekek nyomorúságát, élelétása bepillantott a messze jövőbe, amely az ember védelmét minden kulturállamban a legelső állami feladattá teszi; de tudta eleve azt is, hogy nálunk a gyermekvédelem hatalmas intézménye a nemzetnek egyik nagy erőforrása lesz, amelynek nemcsak humanitárius, hanem nemzeti, gazdasági és kulturális céljai is vannak. Az intézmény születésétől mai kifejlődéséig Bosnyák Zoltán dicsősége. Az ő oszentes és kitartó munkásságának nyomán halad a gyermekvédelem szervezése, hódít a legszebb, legnemesebb humanus gondolat. Méltó, hogy az ember szeretet és a nagy nemzeti célok munkása minél magasabb polcra jusson.

Kinevezés a vármegyénél. Gróf Batthyány Pál főispán Gyömörey Istvánt tb. szolgabíróvá és Hartmann Károly csáktornyai járásbíróvá tolmácsot árvaszéki irnokká és horvát fordítóvá nevezte ki.

Kivándorlási biztos. Soós Pongrác miniszteri titkár kivándorlási biztosssá nevezetett ki. Soós Pongrác sokáig a sümegi járás főszolgabírója volt, később anyakönyvi felügyelő lett Nagykanizsán s innét rendeltetett be a belügyminiszteriumba.

Gyászhir. Weber Károly kir. ítélőtáblai bíró, a nagykanizsai kir. törvényszék bírója, a Társaskör elnöke 59 éves korában meghalt. Köztestületben álló férfi volt Nagykanizsa város közéletében élénk részt vett. Egész pályáját Nagykanizsán futotta meg, ott kezdte a közszolgálatot mint joggyakornok. Az egész város társadalma mély részvétellel fogadta halálának híreit.

Braunstein József nyugalmazott árvaszéki ülnök, városi tanácsos 62 éves korában meghalt Zalaegerszegen. A megboldogult közszerepben álló, népszerű, törhetetlen magyar érzésű férfi volt. Pályáját a vármegye szolgálatában kezdte, majd Zalaegerszeg város tanácsosa lett s egy évvel ezelőtt vonult nyugalomba. Családot nem alapított s vele kihalt a Braunstein család. Rokonainak, barátainak és tisztelőinek részvéte kísérte örök nyugó helyére, a zalaegerszegi temetőbe.

A csáktornyai függetlenségi párt e hó 22-én értekezletet tartott, amelyen az önálló banknak 1911-ben leendő felállítására mellett foglalt állást. A párt megkeresi az országos függetlenségi párt elnökségét aziránt, hogy az önálló bank felállítása érdekében mindent elkövessen s a közös bank szabadalmának meghosszabbításához hozzá ne járuljon.

A csáktornyai függetlenségi és negyvennyolcas párt választmánya követeli, hogy az önálló nem-

zeti bank 1911. január 1-ig feltétlenül felállítassék, nemcsak azért, mert ehhez a magyar nemzetnek természetes és törvényekben is biztosított, a korona által külön is elismert elvitázhatatlan joga van, nemcsak azért, mert az a magyar parlament túlnyomó többségét alkotó függetlenségi párt egyik sarkalatos régi programpontja, hanem mert a nemzet a Magyarországra hátrányos kiegyezés elfogadása és a quóta felemelése által az önálló nemzeti banknak ellenértékét már megfizette, minél fogva az Osztrák-Magyar bank szabadalmának meghosszabbítása most már nem volna egyéb a magyar nemzet becsapásánál.

Ugyancsak szilárdan ragaszkodik a csáktornyai függetlenségi és negyvennyolcas párt választmánya ahhoz is, hogy az önálló magyar vámtérület 1917. január 1-éig megalkottassék.

Ellene van minden olyan fuziónak, mely a negyvennyolcas elvek feladása vagy elalkuvása mellett jöhet csak létre.

Az értekezlet Kossuth Ferencet és Justh Gyulát táviratilag üdvözölte.

Pályázat ösztöndíjra. Zalavármegye alispánja pályázatot hirdetett a 28430 K Deák Ferenc-ösztöndíj alap kamataiból álló ösztöndíjra, amelyet zalamegyei illetőségű, szegénysorsú főiskolai (egyetemi vagy jogakadémiai) hallgató nyerhet el. Az ösztöndíjat Zalavármegye törvényhatósági bizottsága adományozza. A kérvények a főiskolai hatóságok útján a törvényhatósági bizottsághoz címezve július hó 30-áig nyújtandók be.

Kinevezés. Goldfinger Dezső zalaegerszegi lakos lakatos iparos ugyan ide hordóhitelesítővé nevezetett ki.

Szláby Sándor zalaegerszegi kir. járásbírói díjnak az itteni kir. törvényszékhez irnokká kinevezetett.

Érettségi vizsgálatok. A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolában a szóbeli érettségi vizsgálatok június 22 és 23-án voltak. A vizsgáló bizottság elnöke K. Jónás Ödön udvari tanácsos, műagyetemi prorektor, mint a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter biztosa volt. Társelnök Szendrői Mór, a győri kerületi kereskedelmi és iparkamara titkára, mint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter biztosa.

A vizsgálaton 25 tanuló vett részt. Jól felelt meg 3 tanuló: Kertész Andor, Klehofer Győző, Szendrői Mihály. Jól felelt meg 8 tanuló: Boszkovits Lipót, Lövinger József, Mándli Sándor, Neufeld Iván, Rothschild Pál, Szűcs István, Weinberger Imre, Weisz Sándor. Megfelelt 13 tanuló: Csizmazia Ferenc, Illés Bálint, Jakabffy Antal, Kertész Ignác, Kertész Sándor, Kisfaludi Géza, Németh József, Novák Kálmán, Novothay Kázmér, Pruska Sándor, Szabó József, Tóth Géza, Tóth Tivadar. Javító vizsgálatra utasított 1 tanuló.

Iskolai beírások. A zalaegerszegi áll. felső kereskedelmi iskolában az 1909/10-ik tanévre a felvételek június 31-én, július 1. 2. 3-án lesznek d. e. 8-tól 12-ig az igazgatói irodában. A felvételnél tartozik a jelentkezés 10 K felvételi díjat fizetni és a megelőző iskolai évről szóló bizonyítványt beadni. A jelentkezés írásban is történhetik a felvételi díj és bizonyítvány beküldése mellett. Az így felvett tanuló tartozik szeptember első 8 napján a beírásra személyesen jelentkezni, különben nemcsak a belépésre való jogosultságát veszti el, hanem egyúttal a befizetett felvételi díjat is. A ki július 3-ig, esetleg 5-ig nem iratkozik be, attól az igazgató a felvételt megtagadhatja, ha a létszám betelt. A szabályszerű létszám osztályonként 40. — A kir. főigazgató 5—5 tanulóknak adhat felvételi engedélyt a szabályszerű létszámon felül. Az engedélyért csak szeptember 4-ike után lehet folyamodni.

Helyreigazítás. Múlt héten egy incidens híre került közzságra Zalaegerszegen. Gyurics Belizár tábornok az „Arany Bárány” szálloda egyik pincéjét, aki arra figyelmeztette, hogy az az asztal, amelyhez ült, el van foglalva, eikergette az asztaltól, miközben állítólag magyargyalázó kifejezésekkel illette. A városban a hír szájról szájra járt és sokféle verzióban keringett. Ennek nyomán mi is megirtuk az esetet. Erre vonatkozólag a székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnokság a következő helyreigazítást adta ki:

»Gyurics Belizár tábornok, a m. kir. 3. lovas dandár parancsnoka f. hó 14 és 15-én a m. kir. 7. honvéd huszár ezred 2-ik osztálya felett Zalaegerszegen szemlét tartott. A tábornok ur 13-án

reggel 6 óra 30 perckor az Arany Bányán kávéházba bemenne egy kisebb asztalnál foglalt helyet. Néhány perc múlva Vörös Sándor főhadnagy dandár vezérkari tisztén a kávéházba ment és a következő napi gyakorlathoz szükséges térképeket magával vitte és azon ól-ból, hogy a térképeket szétterithessék, egy nagyobb asztalhoz mentek át, amikor is a pincér a tábornok urhoz menve jelentette, hogy az asztal el van foglalva, holott ekkor rajtuk kívül még senki sem volt ott, amire a tábornok ur azt válaszolta: »most én ülök itt« s midőn a pincér újból beszélni akart, »menjen innen« szavakkal elutasította, de a cikkben foglalt sértő szavakat nem mondotta ennek.

Miniszteri megbízás. Dr. Thassy Gábor m. titzi főorvos a kormánytól megbízást kapott, hogy a pécsi babaképző intézetet vizsgálja meg. A főorvos tegnap utazott Pécsre.

Ránduljunk Keszthelyre. A Vidéki Hírlap-írók Országos Szövetsége a hó 28-án, hétfőn tartja kongresszusát a Badacsonyi tetején szabad ég alatt. Este 6 óra tájban gőzhajóna Keszthelyre érkezik, a keszthelyiek nagy ünnepélyességgel fogadják az előkelő társaságot. A város hölgyei a fehértestű esónakokat, motor-hajókat felvirágoztatják, fellobogóztatják. Egész hajóraj megy a gőzhajó elé, a melynek utasait zajos ovációkban részesítik. Este a Balatont villany fényvel kivilágítják, fényes tündérországot varázsolnak a vízre. Ilyen nagyszabású ünnepélyt még sohasem rendeztek a Balatonon. A Keszthelyen időző színtársulat a vizen rögtönzött uszó színpadon játszik. A vendégek másnap a közeli Hévízgyógyfürdőt látogatják meg. Városunk közönsége felejthetetlen napot szerez, ha átrándul Keszthelyre.

Felülfizettek a zalaegerszegi főgimnázium májálisán: Gróf Baththyán Pál 30 K, özv. Pallini Inkey Kálmánné 10 K, Halász Miksa dr. 5.40 K, Arvai Lajos 5.40 K, Fitos M. 5.20 K, Deák Antal, Kummer Gyula, Schmidt Viktor 5—5 K, Szalay László 4 K, Berger B. dr. 3.40 K, Weisz Adolf, Jankó Lajos 3—3 K, Fatér Endre, Fülöp József, Vargha Gy. 2.40 K, Köhler Ede 2.29 K, N. N., Ferecny József, Rohony Istvánné, Böhm Ignác, Szigethy Elemér dr., Laux Rezső 2—2 K, Adamik I. 1.20 K, Lengyel F., Kun Vilmos, Seheldi Arnulf, Duzár I., Dervarics L., 1.20 K, Bichler D. 1.40 K, özv. Maksay Zsigmondné, Radó Henrik, Szeliánszky Nándor 1 K, Mattersdorfer G. 80 f, Garai L., Hutter Ferenc, Dombi Irén, Deutsch H. 60 f, N. N. 50 f, özv. Zsámárné, Simonffy Gyula, Hegedüs Elek, Fülöp József, N. N., N. N., N. N., Dergács, Morandini Tamás, Ceizler, N. N., N. N., N. N., N. N. 40 f, N. N. 30 f, Meier Jenő, Kósa István, N. N., N. N., N. N., N. N., Dr. N. N. 20 f, Heinecz J. 9 K, Dr. Pongrácz K. 2 K. Más adományokkal segítettek az ifjúságot: Tantóssy Sándor alezredes katonapadokat és asztalokat bocsátott rendelkezésre, dr. Korbai Károly polgármester asztalokat engedett át, vizet hordatott ki és 1 fuvar is ajánlott fel. Továbbá az erdőgondnoksággal egyetemben gondoskodott az erdőben a felügyeletről is. A Deák család 2 fuvar és egy ponyvát, Garay Lipót ponyvát, Kiss Károly ponyvát, Varga György 1 fuvar, Dervarics Lajos 2 fuvar, a város és a vármegye zászlókat és cimereket, a koresolyaegetlet lámpákat bocsátott az ifjúság rendelkezésére. Fogadják a felülfizetők és az összes adományozók a rendezőség halás köszönetét.

Segély a „Mándi“ dűlőbeli kertészeknek. Kisfaludy Pál és Szigethy Béla végzett kertészek tudvalevőleg a várostól az ugynevezett „Mándi“ dűlőben 7 hold területet béreltek s azon konyhakertészetet rendeztek be. A terület öntözésére a Váliczka folyó vizét használják föl, a mit

külön e célra engedélyezett művel emelnek ki. A kertészek kérelmére a földmiv. miniszter a tavasszal 650 korona segélyt utalványozott segélyképpen, hogy azzal a telepet a szükséges eszközökkel és szerszámokkal felszerelje. Célja ennek a telepnek, hogy a helybeli piacot zöldségfélékkel ellássa s a fogyasztó közönségnek ebbeli szükségleteit kielégítse. A földmiv. m. kir. miniszter 45507/VIII—3. 1909. számú rendelkezésével a két vállalkozó szellemű fiatal kertésznek most ujabb 600 korona segélyt utalványozott. Így óhajtja a telep fölvirágzását előmozdítani, mely az ideiglenes időjárás miatt nem tud úgy prosperálni, a mint azt vállalkozók, munkájuk kezdetén hitték és remélték.

Berendelés. A pénzügyminiszterium Dr. Kneppó Sándor pénzügyi segédtitkár a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságtól a pénzügyminiszteriumba rendelte be. A kiváló képzettségű tisztviselő az adóreform munkálatainál fog helyet kapni.

Elhalasztották a balatonparti vasút megnyitását. Amikor a balatonparti vasút építését elkezdték, úgy volt tervbe véve, hogy az új vonal 1909 májusban már üzemben lesz. Azután elhalasztották a megnyitást júniusra, majd ismét július elsőjére. Mi is megtörtént, hogy ez a végleges terminus, amelynek teljes programja is meg volt állapítva. A megnyitást azonban még egy héttel kitolták s a kereskedelmi miniszterium sürgönyileg tudatta a meghívottakkal, hogy július 8-án nyitják meg vasutat.

Az aradi Golgotaért. Nagykanizsa város képviselőtestülete az aradi vesztőhely megvétele oéjára 100 koronát szavazott meg.

Javítják az aszfaltjárdákat. Városunkban az aszfaltjárda több helyen megrongálódott és javításra szorul. Főként a szegély kerámia téglákat lopkodják előszeretettel. A város felszólítására a Magyar Aszfalt Részvénytársaság kiküldötte egy megbízott emberét, aki a hiányoknak pótlása iránt lépéseket tesz.

Munkásbiztosítási és betegsegélyező díjak behajtása. A kerületi munkásbiztosító és betegsegélyező pénztárak járulékaiknak behajtása körül követett eljárás idáig az volt, hogy azon esetben, ha ezeket a járulékokat az illetők be nem fizették és közigazgatási uton való behajtásra kimutatták, a fél nem fizethette le hátralékát a pénztárnál, ami kellemetlenségekre adott okot. Konkrét esetben tett panasz folytán eirendelte tehát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, hogy az eddigi vizsás állapot megszüntetésével a ker. munkásbiztosítók kötelesek a tagdíjakat még abban az esetben is elfogadni a jelentkező felektől, ha ezeket a díjakat végrehajtás útján leendő behajtás végett a közigazgatási hatóságnak kimutatták; kötelesek azonban az ilyen befizetésekről a végrehajtás foganatosítása végett megkeresett közigazgatási hatóságot rögtön értesíteni, hogy ez a további eljárást szüntesse be.

A kutba fűt. A zalaegerszegi honvéd huszárok fődtő lovardéja udvarán áll egy szivattyus kut. A kut gyakran felmondta a szolgálatot, miért is elhatározták, hogy szívó szerkezetét eltávolították, mert nem felel meg rendeltetésének és csigát alkalmaznak helyébe, mely nem romlik meg és mindig használható. Fölborították tehát a szerkezetet és mielőtt a már elkészített kávát rá alkalmazták volna, deszkával földték be. Az udvaron játszadozott Pintér Ferike, az egyik honvéd huszár őrmesternek 3 éves kis fiocskája, a ki kíváncsiságból a kuthoz ment, bekandikált a deszka mellett s azt félretolta a nyílásba hajolt. Eközben egysúlyt vesztett, a kutba esett és belefullt. Mire észrevették, már halott volt.

Vízbe fullt. Muraszentmária határában Piskor Mátyásnak hajómalma van a folyón. A molnár

többször át szokott rándulni a másik parton álló csárdába. A múlt héten is megszomjazott s átevezett egy lélekvesztőn a másik partra, beült a csárdába s megivott vagy három liter bort. Jól be volt rugva, amikor visszatért a malomba, ahol lefektették. Piskor azonban nem tudott aludni. Kijött a malomból s a lépcsőn járt kelt. Pőznát nyujtottak feléje, de nem fogta meg s eltűnt a vízben.

Terményszállítás a honvédség számára. A m. kir. székesfehérvári V. honvédkertület hadbistossága nyilvános versenytárgyalást hirdet a Sopron, Kőszeg, Keszthely, Nagykanizsa és Zalaegerszeg állomásokon elhelyezett m. kir. honvédségek részére 1909. évi szeptember hó 1-től 1910. évi augusztus hó 31-ikéig szükséges termények és anyagok szállítására. Szállítandók a következő cikkek: zab, szóna, szalma, kemény tűzifa és kőszén. A versenytárgyalás időpontja: Sopronra és Kőszegre nézve július 9-ike, Nagykanizsára és Kőrmendre nézve júli. 14-ike, Zalaegerszegre júli. 20-ika Keszthelyre nézve július 21-ike. A tárgyalás mindenkor d. e. 9 órakor kezdődik, amely időpontig a szabályszerű ajánlatoknak okvetlenül be kell érkezniük. Részletes fölvilágosítás az érdekelteket csapattestek kezelőbiztosi irodájában nyerhetők.

Kitörte a nyakát. Gálóvics József ligetvári lakos fát szállított s a kocsin elaludt. Egy zökkenésnél lebukott s oly szerencsétlenül esett az utra, hogy kitörte a nyakát. Rögtön meghalt.

A rosz tehen. Zvér Márton adorjánfalvai gazda tehenet vett Alsólendván. A feleségének nem tetszett a vásár, mert a tehenet drágának találta. Addig perelt, míg a kaptos férj a tehenet Hotticza mellett a Murába lökte. Ott hon azután Zvér elővette a borotvát és elvágta a nyakát.

A haragosok. Markotán János és Hermann Pál gosztolai gazdálkodók régi haragosok voltak. A múlt héten találkozott a két ember s verekedni kezdtek. Markotán megütötte Hermann, amire ennek fia, Hermann János, Markotánt úgy csapta fejbe, hogy menten összeesett és agyrázkódást szenvedett.

A megcsalt feleség. Kis Károly völgyifalui legény néhány hónappal ezelőtt házasodott meg. Egy fiatal leányt vett feleségül, aki rajongásig szerette az urát. A mézesetek mámoros boldogsága után azonban a szegény érzékenylelkű asszony megtudta, hogy az ura megcsalja. Ezt azután nem tudta elviselni szegény szerelmes szíve. A múlt héten együtt dolgozott a fiatal pár a mezőn. Az asszony azzal a kérdéssel ostromolta az urát, hogy szereti-e, Kis azonban nem felelt. A menyecske elment a mezőről s a falu mellett levő folyóba vetette magát. Meghalt szerelmi bánatában.

Szélhámos könyvügnökök. Amióta a könyvigécek annyira megszaporodtak, hogy alig lehet ellenük védekezni, a kiadóknak bölgyeket alkalmaznak a megrendelések gyűjtésére. Elvégre bölgyekkel nem lehet gorombáskodni és sokkal nagyobb eredménnyel operálnak. Fel sem tűnik tehát, ha elegáns hölgyek jelennek meg és könyvet kínálnak. — Nagykanizsán is megjelent két előkelő dáma, akik végigházták a várost és előfizetők gyűjtöttek. Miután Riday grófnaknak adták ki magukat és szörnyen elegánsak voltak, akadt balek elég. Később kiszült, hogy szélhámosok, akiket a budapesti rendőrség köröztet. Siófokon horogra kerültek az élelmes hölgyek s udvariasan elkísérték őket Budapestre.

Állati betegségek. Zalaegerszegen (a nekeresdi majorban) lépfene, Kaszaháza községben pedig a sertésorbánc felléptét állapították meg. Mindkét helyen szigorú óvintézkedéseket léptetett életbe a hatóság. Zalaegerszegről a szomszédos Ausztriába szarvasmarhát kivinni, vagy oda szállítandó szarvasmarháról marhalevelet kiállítani tilos.

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSEGEN.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez tartós, tűzbiztos, szagtalan, kártevőirtást vagy egyéb mázolást nem igénylő

tetőfedőanyag

Francia, német és román nyelv órák. Berkovics Ignác zalaegerszegi állami iskolai tanító a francia, német és román nyelvekből magánórákat ad. Akik ezen nyelveket gyakorlati módszer szerint, biztos sikerrel elsajátítani akarják, azoknak figyelmébe ajánljuk Berkovics Ignác urat (lakik Rákóczi utca 6 sz.)

Elégett gyermek. A Récsa mellett levő vasuti őrháznál Cseke István úr felesége a vonatnak jelzést adott s amíg ezt a kötelességét teljesítette, két éves kis fia a katonák mellé férközött. A gyermek ruháját meggyulladt s teste úgy összeégett, hogy belehalt sebeibe.

A részeg kocsis halála. Ivanics János muraszombati kocsis bort szállított a csörnyeföldi hegyről. A gazda, akinek pincéjénél szekérét megrakta, szívesen adta a bort Ivanicsnak, aki alaposan berugott s kissé elkésve indult hazafelé. Amint egy lejtőn lefelé haladt a kocsi, a lovak vágatni kezdtek, Ivanics nem tudta őket megfékezni s lebukott a szekérről. A megrakott szekér keresztülgázolt rajta s a kerekék úgy összezúzták, hogy néhány perc alatt meghalt.

Villámcsapás. Zakál János és neje bagladi lakókat a mezőn érte a vihar. Egymás mellett igyekeztek haza. Amint az uton haladtak, a villám lecsapott s Zakálnét agyonütötte. A férjnek semmi baja sem történt.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	Korábbi	Újabb
lúza	15.30	15.50
rozsa	9.70	9.80
árpa	8.—	8.25
zab	9.—	9.20
tengeri	8.60	8.80

Messaline - és „Henneberg”
Radium - selyem K 35 f-től
Lousinie - feljebb bérmentve és
Taffet - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác

HIRDETÉSEK

felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN

364/v. 1909.

Arverési hirdetés

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. bíróság 1909/V. 12/7.

számu végzése által özv. Zsizsek Pálné végrehajtató javára 1900 K beszámítással 1600 K tőke, ennek 1906. évi január 16-tól járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2620 koronára becsült szarvasmarhák, lovak, gazdasági eszközök és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek helyszínén, vagyis Zalamindszenten leendő eszközlésére 1909 évi július hó 10-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909. évi június 19-én.

Nagy Sándor kir. bir. végrehajtó.

Egy régi, jó forgalmu

bolthelyiség lakással együtt

augusztus 1-ére kiadó Németh Gábor kályhásmeister urnál, Csányi-utca 18-ik számu házában.

ÉRTESETÉS.

A m. t. közönség szives tudomására hozom, hogy f. évi június hó 27-én ZALAEGERSEGEN, a Fangler Mihály-féle házában,

mészáros és hentes

üzletet nyitottam. — Állandóan kimérek legjobb minőségű marha- és sertéshúst, hideg felvágottakat.

Szives pártfogást kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Gecsovics István.

TARCSA - gyógyfürdő

Vas megyében.

(A magyar Franzensbad.)

Speciális női és szivgyógyfürdő.

Hidegvizgyógyintézet. Világhírű vaslápja a Franzensbadival egyenértékű, sőt a marienbadit is jóval felülmúlja és hazánkban a legjobb. Természetes szénsavas fürdők. Glaubersós-vasas és lithion tartalmu alkalikus sós források. Páratlan gyógyhatású vérszegénység, csúsz, húgysavas diathézis, ideghajok, a vese, hólyag, emésztési és légzőszervek hurutos bántalmái ellen. Fürdőorvosok: dr. Bartha Kornél, v. tanársegéd és dr. Glück Gyula. Évad május 20-tól szeptember 15-ig, esetleg végeig. Vasut, posta, távírdó és telefon állomás. Közvetlen vasuti kocsi közlekedés „Tarcza-fürdő” felirattal. Villanyvilágítás, fenyvesek. Kívánatra prospektus.

306/v. 1909. szám.

Arverési hirdetés

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság 324. számu végzése által dr. Kövér Soma végrehajtató javára 151 K 34 f tőke, ennek 1909. évi febr. hó 17-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2110 K-ra becsült lovak, hintók, szekrény és irógépből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközlésére 1909 évi július hó 2-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1909 június hó 16-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házában, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhelyet, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izgatást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Az üvegekben 1/2 — 1 korona.

Hölgyek

és
anyák
figyelmébe!!

A tavaszra megérkeztek az elképzelhető legszebb gyermek-ruhácskák, tavaszi gyermek-kabátok, kötények luster- és vászon kivitelben 1-14 évesig.

Női blousok, aljak és pongyolákat

úgy raktár-áruban, valamint mérték után a n. é. hölgyközönség nálam legolcsóbban beszerezhet.

Lusker Jánosné.

Árlejtési hirdetés.

A kerkaiklodi r. k. iskolaszék egy **tantermes iskola építésére** pályázatot hirdet. A pályázni óhajtok jelenjenek meg f. évi július 4-én, délután 3 órakor az iklódi rk. iskolánál.

Az elnökség.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy fűszerüzletemben naponta

friss házikenyér

kapható, melynek kitűnő ízéről egyszeri próbával bárki is meggyőződhetik és bizton hiszem, hogy az első kísérlet után állandó vevőm marad.

Legelőkelőbb háziasszonyok ma már nálam fedezik kenyérszükségletüket.

Minden hétfőn frissen sült tejes sütemény (kuglóf) 4 filléres darabokban kapható.

Keresztelőkre és paszti-tákhöz szükséges sütemények elkészítését a legolcsóbb áron vállalom el. Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel
ZEISLER R.
fűszerkereskedő
VLASSICS GYULA-utca.

Felhívás!

A „Nova és Vidéke takarékpénztár részvénytársaság” alaptőkéjét felemeli és e célból 200 db 100 koronás névértékű részvényt bocsát ki 147 kor. áron.

Felhivatnak mindazok, kik részvényt óhajtanak jegyezni, hogy részvényenként augusztus 31-re 44, október 31-re 44 és december 20-ra 59 koronát és 2 korona részvénykiállítási díjat fizessenek be.

A részvényjegyzők a befizetett összeg után 1910 január 1-ig 4% kamatot kapnak, míg az új részvényeiket 1910 január folyamán kapják kézhez.

Az új részvények a régiekkel egyenjogúak.

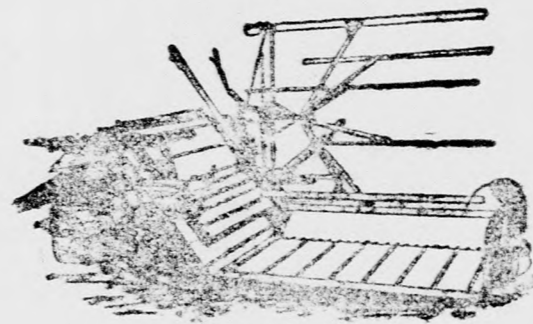
A feladó-vevény egyszersmind nyugtául is szolgál.

Nován, 1909. június 24.

Az igazgatóság.

Azon mélyen tisztelt gazdák, kik **fűkaszáló és kéveket óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust**

MASSEY-HARRIS

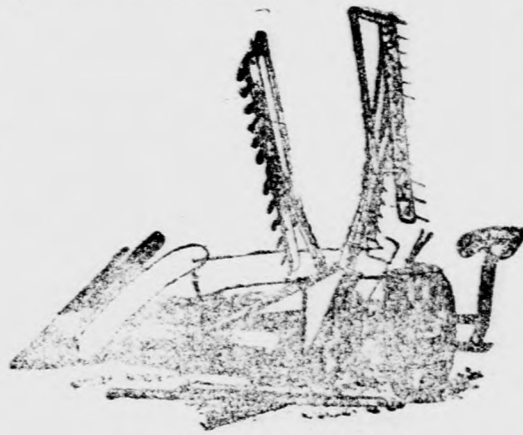
kéveket,

MASSEY-HARRIS

MASSEY-HARRIS

fűkaszáló,

aratógépekülül.

Kartellen kívül!

MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,

északamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.

!!! A világ legerősebb gyártmánya !!!

Vertrépviselet: **Kornstein Gyula Sándor** BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 23 sz.

Utazók és újságok útján nincsenek.

Küretlen kérdések kérdésekre keretnek.

iroda és kiállítás helyiség 1. v. Alkotmány-utca 23. szám.

Rozái szénagyűjtők, talajmunkáló gépek stb. és gazdasági eszközök.

HÖLGYEK részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépítőszert a FÖLDES-féle **MARGIT CRÈME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít **szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser)** és minden más bőrbajt. **Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.**

Ara: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcváz 1 korona.

Kapható Zalaegerszegen: **Kocsuba Emil** gyógytárában.

Páratlan és csodás hatása! Óvakodjunk utaztatóktól!

HAZAI GYÁRTMÁNYU**kosár és
fonott
BUTOROK**

különösen utazó-, kettős fedelű és
egyébb kosár, továbbá gyékény-,
vessző-, spanyolnád- és bambuszból
készült gyönyörű kivitelű butor,
végül változatos dísz tárgy jutányos

áron kapható:

a Kosár- és fonott-butor
telepen

MURAVID

(Zalamegye).

ÁLLOMÁS:

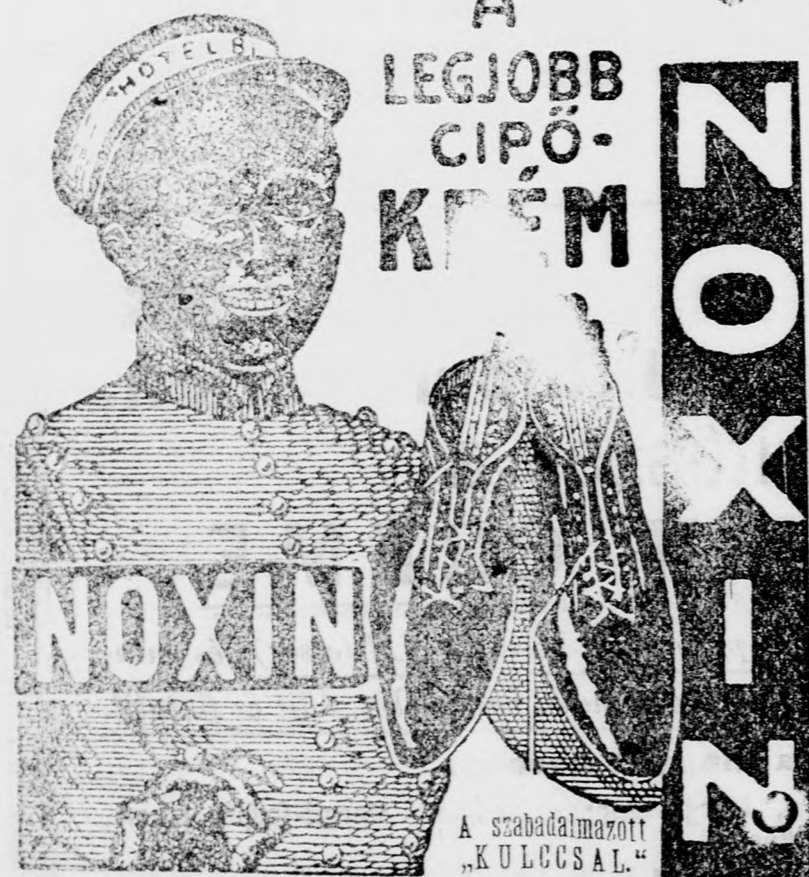
Kotor-Alsódomboru.

Kivánatra árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Sümege

egy már 60 év óta fennálló
fűszer-, liszt- és vegyeskeres-
kedés szappanfőzdével egybe-
kötve és tőzsdével október 1-re
BÉRBE ADÓ, esetleg ELADÓ.
Bővebb felvilágosítás nyerhető
a háztulajdonosnál

Schreiber Sándornál, Sümeg.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

Hoehsinger Testvérek Budapest.

Az Országos Gazdasági Bank r. t.
Zalaegerszegi fiók-ja betétek után — te-
kintettel a pénzpiac irányzatára — f. é.
július hó 1-től kezdve négy (4%) kama-
tot térít.

A betéti kamat-adó továbbra is az
intézetet terheli.

A fiók vezetősége.**Hirdetmény.**

A Zalamegyei Központi Takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy
a nála elhelyezett betétek után a folyó 1909. évi
július hó 1-étől kezdve, a kincstárnak járó kamat-
adón felül, a betevőnek négy (4) % kamatot fizet.

Kelt Zalaegerszegen, 1909. június 26.

Az igazgatóság.

A Zalaegerszegi takarékpénztár r. t. igaz-
gatósága a t. közönség tudomására hozza, hogy a
változott pénzviszonyokra való tekintettel, a betétek
kamatlábát úgy a régi, mint az új betétekre nézve
t. évi július 1-től kezdődőleg további intézkedésig
4 %-ra leszállítja, a betétkamat-adót azonban az
intézet fizeti.

Együttal közzé teszi, hogy mindazok, akik
betétjeiket felvenni óhajtják, f. évi július 1-én fölötté
rendelkezhetnek.

A Zalaegerszegi takarékpénztár r. t.
igazgatósága.

Jó és megbízható aratógépet

szívesen vásárol a gazda, mert azzal időt és pénzt takarít meg.

Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek

- „Milwaukee“ kévekötő aratógép,
- „Milwaukee“ marokrakó aratógép,
- „Milwaukee“ fűkaszálo gép,
- „Milwaukee“ acélgereblye, önműködő kiürítéssel,
- „Milwaukee“ köszörülőgép,

melyek az egész világon és ujabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobb vannak elismerve.

Megebizható ügynökök és kép

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

munkás-hiányt

mezőgazdaságban csakis kitűnő minőségű gazdasági gépek használatával lehet pótolni.

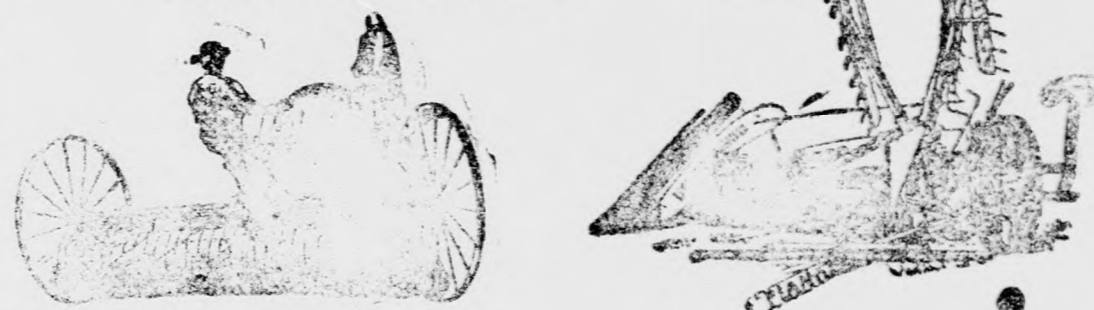
Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhelytulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig

- „PLANO“ kévekötő aratógépek,
- „PLANO“ marokrakó aratógépek,
- „PLANO“ fűkaszálo gépek,
- „PLANO“ acélgereblyék önműködő kiürítéssel,
- „PLANO“ köszörülő készülékek eladásával jó jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért, legjobb szerkezetért és kitűnő anyagért.

Megebizható ügynökök az ország minden részében kerestetnek.

Megekeresések: Budapest, 18 posta, postafiók 120. sz. intézendők.

Nagyérdemű közönség figyelmébe!

Férjem elhalálózása alkalmából tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy az üzletet tovább vezetem és mindennemű új és javítandó munkákat .. elvállalok. ..

Szíves pártfogásukat és további bizalmukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel

özv. Csik Lászlóné

kocsifényező és kárpitos.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pattéza

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyesolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerár az „Árany oroszlánhoz“, Prágában. Előzetes megbeszélés. Mindennapi székülés.

DARUVÁR FÜRDŐ

Szalvontában, a Dálvasut állomása.

Vasas- és iszaphóforrások 34°-50° C.

Kies vidék, remek park, nagy erdő. Márvány-, porcellán- és tükörfürdők, lápfürdők. Fangó gyógykezelés és hidegvizkúra, lég- és napfürdők, szabadban való fekvés és hizókúra. Kiváló gyógyeredmények valamennyi női bajnál, vérszegénység, csúznál, köszvény, valamint idegfájdalmaknál, különösen ischiásnál. Mérsékelt árak. Prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Árlejtési hirdetmény.

Andráshidán, 1909. évben ujonnan felállítandó tanítói lakás a régi tanítói lakásnak tanteremmé való átalakítására nyilvános árlejtés hirdetik. Az árlejtés megtartására 1909. július hó 4-ik napjának délután 3 és fél órája tüzetett ki az andráshidai iskolához. Árlejtetni kívánók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 500 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénz fejében az iskolaszéki elnök kezéhez letenni, mely bánatpénz vállalkozónak a munkálat hatósági átvételekor fog visszafizettetni.

Az egyházmegyeileg jóváhagyott építési terv és költségvetés az alsóbagodi plébánia hivatalban megtekinthető.

Az építési munkálat a költségvetés jogerőre emelkedése után azonnal megkezdendő és f. évi október hó 1-re befejezendő, mely naptól fogva az építésért két évig szavatol a vállalkozó.

Az építési költség három részletben fog kifizettetni: első részlet az összes falak és tető felállításakor, második részlet az építkezés teljes befejezése és hatósági átvételekor, harmadik részlet pedig 1910 február végéig.

A terv és költségvetés elkészítési díja és a hatósági felülvizsgálati költség a vállalkozót terheli.

Az iskolaszék fenntartja magának a jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson.

Kelt Alsóbagodon, 1909 június hó 20-án.

Tancsics József, plébános.

Ritka

alkalom **alkalom**
még **még**
rövid ideig!! **rövid ideig!!**

Finom férfi gyapju kalap	3 K-tól feljebb
» » nyúlszőr »	5 » »
» » cheviot öltöny	25 » »
» gyermek lüszter »	9 korona
» » mosó »	3 » »
Férfi pique elejü ing	2.70 »
» szines » »	2.80 »
» angol sephier »	4.50 »
» selyem nyakkendő drb	— 50 »
» glació-keztü párja	2.40 »
» kötött harisnya párja	— 42 »

Megtekinthető vételkényszer nélkül

KOREIN VIKTOR
„KALAPKIRÁLY“-nál.

A francia kozmetika diadala.

Teljes keblét
 kap a
LAVALIER
ELIXIR
 használatát
 által.

Külsőleg
 használható, biz-
 tosan ható ké-
 szítménye Lavalier-
 nek, Páris. Ára palackonként
 8 K. — Kapható gyógyszerárak-
 ban, drogériákban, illatszerek-
 kedésekben, vagy utánvétellel a
 Lavalier-raktár ajtaján, Wien, I.
 Karlsplatz 3.

Méhészeknek fontos!

Az első magyar kereskedelmi méh-
 telep tulajdonosa **Kühne Ferenc**
utóda, Budapest, I. ker. Attila-utca
99. sz., ajánlja dúsán felzerelt raktárát
 a legjobb és legmegfelelőbb kaptárak-
 ból, melyek jó anyagból pontosan és
 lelkiismeretesen készítvék, továbbá min-
 dennemű eszközöket és szerszámokat,
 melyek a méhészkedéshez kívántatnak,
 a legjobb minőségben és olcsó áron
 elad. Az 1909. évre szóló magyar vagy
 német nyelvű gazdagon illusztrált és
 sok újdonságot tartalmazó főárjegyzék
 „Méhészeti útmutató“-val együtt ingyen
 és bérmentve lesznek szétküldve, ugy-
 mint bármilyen utasítások és tanácsok
 is kívánatra közöltetnek.

Zacherlin

A tisztességes, becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utolérhetetlen hatásá-
 nál fogva közismert „Zacherlint“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.
 Sajnos azonban, vannak másféle kereskedők is.
 Ennélfogva mindenképpen, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy
 utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által
 óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

Alkalmi vétel!

ÉRTESÍTÉS.

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szives tudom-
 mására adni, hogy zalalövői deszkametszőmön jó minőségű, zsi-
 ros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok
 részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint
 tölgy-deszka és heveder régi árait, a felhalmozódott nagy kész-
 letem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét **olcsón, jutányosan** akarja beszerezni, az

— zalalövői metszőmön —
meglepő olcsó árak

mellett eszközölheti.

Nagyobb vételeknél
külön árendemény!

Tisztelettel
FRIM JONAS
 gőzfűrésztulajdonos
 Zalalövön.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csákiya-u. 3.

SPECZIAL-
 GÉPGYÁR:

szeszgyárak és szeszfinomítók
 élesztőgyárak
 keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
 Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.